

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Oglas, prisplošna id.
časopis, raspisana se na temelju
činjenica ili po dogovoru.

časopis za predbrojnu, oglase id.

časopis se raspisava ili polozan

časopis post. štendicu u Beču

časopis administraciju lista u Puli.

časopis naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

časopis list na vrijeme ne primi,

časopis to jevi odpravnictvo u

časopis vremenu pisma, za koji se

časopis plaća poštarnim, ako se izvana

časopis "Reklamacija".

časopis redovnog rastava br. 247-849.

časopis Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Izlazi svakog četvrtka
podne.

Nefiskani dopisi se ne vraćaju,
ne podpisivani nečitaju, a
nefrankirani neprimaju.

Predplata se postavlja na stoj:
12 K u obz. 15 K na godinu
6 K za sefijaku, 10 K 30 — na
lijek, 10 K 30 — odn. K 30 — na
lijek, 10 K 30 — po godinu.

Ivan carevine vite poštarna.
Plata i utrživa se u Puli.

Poštredni broj stoji 10 h., zao-
stali 20 h. koli u Puli, teli-
zvan iste.

Uredništvo i uprava nalaze se
u Tiskari J. Krmotić i dr.

(Via Sissano), kamo neka se
naslovuju sva pisma i pred-
plate.

Prilog br. 63 lista „Naša Sloga“ u Puli.

Izkaz prinosa

prispjelih

Ravnateljstvu „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“

u Opatiji

Broj 2-3, 1902.

Ravnateljstvo „Družbe“ primilo je tokom mjeseca veljače 1902 slijedeće prinose:

	krač. vred.	krač. vred.
— G. Jakov Pekić, Gradac, slušatelj prava, iznos sakupljen među djeциma za neodposlane hrzavje za hrv. univerzu	6—	
— Dr. Božo Vinković, odvij. Karlovac, sabranih po g. Petru Baraću na Banji u kući g. Kordesa pri godom svatbe	10—	
— Podružnica u Sv. Martinu kod Buzeta	108 20	1383-45
— Uprava „Obzora“ sabranih prinosa u siječju 1902	5-10	
— Veselo druživo u Varazdiškom Toplicama	53-50	
— G. Ante Iskra, učitelj, Baderna, sabranih za „dobru ruku“ i uloženih u onu „Posušnjicu“	2154—	7-89
— G. Bernard Flirth, Beč, čist prihod od zigica za II. poluljeće 1901.	5-02	
— Uprava „Glasa Naroda“, Zagreb, prinosa	9—	
— G. Dr. B. Vinković, Karlovac	2-10	
— G. Ivan Poprat (Tomata) Dane kod Vodice sabranih pri godom vjenčanja g. Jure Brajković dane 27. siječnja	4-89	
— G. Josip Flego, sabranih na predlog g. Zajca iz Fontana u družtvu jednoga Poljaka	4-90	
— Uprava „Glasa Naroda“, Zagreb, prinosa	4-90	
— G. Dr. Božo Vinković, odvij. Karlovac, sabranih po g. Ivanu Kroato sa Banje	10—	
— G. Ivan Rabar, gim. ravnatelj, Osiek, sabranih kod pištoljskoga stola g. rektora A. Aneta	14—	
— G. Vilim Panac, ljekarnik, Petrinja, sabranih tekom godine 1901 u skrbici njegove ljekarne Gdjica. A. M. Nadić, blagajnica podružnice u Podgradu, razne prinose njoj predane	4-33	
— Prigodom obdržavanja glavne skupštine kot. gosp. Zadruge, Opatija, u Beršćeu dane 16. veljače sabralo se	15—	
— Dionička štendiona u Križevima zaključkom svoje XXXI. redovite gl. skupštine daje kao podporu	100—	
— G. Jakov Kirac, Medulin, godišnje članarine	2—	
— G. Gjuro Gavrilović, Petrinja, daruje	400—	
— Občina Imotski na dar	25—	
— Belovarski županijski štendiona daruje	100—	
— G. Julij Miran izrubiće čisti prihod od koncerta obdržanog dne 8. veljače 1902, u Opatiji od strane pjevačkog društva „Lavor“, K. 44-20, te povije sabranih dne 10. veljače među prijateljima u „Zori“ K. 10—, ukupno	54-20	
		5—
— G. Dr. Ivan Jančiković, odvjetnik, Vinkovci šalje	40—	
— G. Josip Grašić, župnik, Beram	15-26	
— Podružnica Sv. Ivan kod Buzeta, članarine i darove	59-30	
— G. Stjepan Dragić, namj. učitelj realn. gimnazije u Zagrebu, kao polovicu čistoga prihoda u intern. panorami u Zagrebu, prigodom predstave u korist Družbe i pažinskeg pripom. društva	103—	23-40
— Uprava „Hrvata“, Gospić, prinosa	47—	
— G. B. Vinković, odvij. Karlovac, uručenih mu na odposlanje od raznih sabraca		

Ravnateljstvo „Družbe“ primilo je tokom mjeseca ožujka 1902 slijedeće prinose:

— G. Ivan Rabar, ravnatelj gimnazije, Osiek, sakupljenih prigodom proslave dvogodišnjice sretnogbraha g. Stj. H.	8—
— Uprava „Agramer Tagblatt“, Zagreb, nadoslih njoj prinosa	50—
— Novogradnja štendiona daruje	50—
— Puška štendiona, Košljunica, podarjuje prihod za ovu godinu	100—
— Hrvatska čitaonica, Starigrad, Dalmacija, kao čist prihod od plesa na korist družbe	150—
— G. Dr. B. Vinković, odvij. Karlovac, sabranih po g. Nikoli Sašek, trgovcu u Karlovcu na zdraviku Hrvatskoj prigodom krstlike u kući g. Ivana Kovačića, trgovca	8-18
— Dionička škola, „Obzor“, Zagreb, sabranih	519-28
— Podružnica u Šorinjaku članarini za god 1901	27-26
— G. Ante Štefančić, učitelj, Koštelir, sabranih u vešnjem družtu naših rođoljubnih mladića	9—
— Podružnica Mošćenice	—
— Gosp. Ivan Trinajstić, župnik, Dobrinj, sakupljenih pri večeri u Čitaonici	10—
— Gosp. Josip Antić, župe-upravitelj, Oprtalj, sabranih kao „dobru ruku“	32—
— Uprava „Narodni Novina“, sabranih do 4. ožujka	324—
— Dr. B. Vinković, odvij. Karlovac, predanih mu od g. Ivana Kroato sa Banje a sabranih među drugovima u gostionici „Kruna“	3-50
— Gosp. R. K. Jeretov, Zadar, pripislije sabranih u Dalmaciji	261-83
— Gosp. M. Poropat, Vabriga, šalje sabranih u vešnjem družtu	5—

nina i Jurina.

„J' mači general težko oboleo?
é vero, ter se je na Rokovu
kol tanca kako i kakov frkalas.
u mu za to na tribunale va

zna da znaju.
njin je pravo?
i, daj' ono naš človek, neb
spasižal ne!

* * *

da se spravlja u Hrvatsku.

zur u kega zlodaja, ter ju nemore videt
ni napisanu.

Fr. Da gre obušat zela, kega su mu za
20 let va hlad spravili.

Jur. Ma će čikat on njegov debeli sused!

Fr. Not, neka se zuje, ako mu ni pravo.

junak, heroj, sokol
si siv
pmetej divi
— Da herub

Za uzrak našeg prava
Ko jedna duša za slobodu mrijeti
Zadar, u kolovozu 1902.

Rikard Katalinić-Jeretov.

gospodarskog odjela hrvatske vlade, koji je izjavio, da vlast neće službeno sudjelovati kod izložbe, ali da će se veseliti, budući družija i pojedinci sudjelovali dok ostanu na kulturnom i gospodarskom zemljistu. Kako čitamo u hrvatskih listovih, ponio je g. Karablijev iz Zagreba čvrstu nadu, da će Hrvati biti na sveslavenskoj izložbi u Petrogradu dostojno zastupani. Iz Zagreba krenuo je g. Karablijev u Ljubljano, odakle će u Prag i Budin. Čim se vrati u Petrograd, onda će petrogradski izložbeni odbor početi razasljati službene pozive i potanke izložbenе nacrte.

Njemačka.

Službeni listovi njemačke vlade osvrću se jošne na posliednji sastanak careva u Revalu. Izlijeu sa zadovoljstvom, caru Vilimu pošlo za rukom pred sebe inače hladnoga napram nje skoga cara Nikolu. Ovaj da je obećao Vilimu, da će svim silam na to, da se uzdrži svjetski mir, nije car Nikola već prijatelj i ratelj sveobeg mira od cara Vilijama.

Gospodarske viesi

Sastanak Istarskih vinog
U ponedjeljak dne 11. t. m. sas u Trstu, osim pokretača Davanza giacoma, svi pozvani članovi privrednika i to: prof. Oreste Gerosa, dr. I. Cancianij iz Poreča, L. C Giardo iz Trebinja, dr. I. Laz Labina, Karlo vitez Frank iz Pula, pl. Petris iz Cresa, V. Mrak iz P Franzia iz Vodnjana i Fr. Ant Buja. Prisutni prihvatiše predlog sazove sastanak vinogradara te program, o kojem bi se imalo na razpravljati. Konačni program će se na jednoj od budućih sjednjutim zamoliti će se zem. odb turno viće za sudjelovanje njih ničkog osoblja.

Kokoši u voćnjaku. Dok vrlovima, u kojima sijemo površaju velikih šteta, jesu one od veli u voćnjaku. Tamo utamaniju ko ličinka, gusjenica, crva, kukaca štetnika. Korist je neizbrojiva; s gusjenicom i kukulicom, što uništen je predvidno cieli roj koji u dojdućoj godini puno šteć voćnjaka. Uz neposrednu korist ozgora toga i posredno i to, da k slobodne i dobro hranjene, više i lakše svoj porod uzgajaju.

Da odstranimo sti mramora crnila, uzme se benzinemagnije pusti nekoliko minuta ležati n zatim tare se dodro krpom. To nekoliko puta i mrlja će sanestati.

Izložba goveda. Zemaljske viće u Poreču obdržavati će sud ministarstva poljopravlja dne u Livadah izpod Motovuna, okraj govedah sa nagradami, da se narodu volja za uzgoj govedi opremanjenja sadašnjeg plemena.

Između jednakih goveda, nagradu one, koje potiče od ženih od kulturnog viće. Za mogu se natjecati goveda iz k tovun, Buje, Buzet i Poreč.

Izložba će biti podijeljena u 1. bikovi do 3 godina; 2. b mjeseca napred; 3. telice — tako — ne izpod 18 mjeseca do 3!

Kujiževne viesi.

Nova knjiga o glagoljici. U tiskarnici Vitaliani u Zadru izšla je važna knjiga za povijest glagoljice: "Borba za glagoljicu" od D. Ive Prodana, I. dio: Povijest glagoljice i njeni izvori sa slikom

sv. Cirila i Metoda. Pisac ponajprije razpreda povijest glagoljice i njezino znamenovanje u doba prvih slovenskih prosvjetitelja, a k tomu pridodaje život sv. braće Cirila i Metoda. Nadalje kritički obraduje cici povijestnu gradnju glagoljice, zaključke sabora, izjave uglednika i crkvenih dostojanstvenika. K prvom dijelu ove nepe knjige dodao je i priloge, koji su znamenili za hrvatska prava na glagoljicu: Prilog A sadržaje okružnicu pape Lava XIII. "Grande munus" u latinskom i hrvatskom tekstu; prilog B i C sadržaje celi Gincelov Codex o sv. braći i staroslovenskoj službi božjoj te ocjenu Ginzelovu i Dinka Bartoliniju o izvorima staroslovenske liturgije; u prilogu D nalazi se znamenita kronika popa Dukljanina. Nadalje u prilo-

Filijalka
c. krt. priv. aust. kreditnoga zavoda

za trgovinu i obrtu u Trstu

prima: Uplate u krunama
proti besima blagajne donositelje:
za predobjavom od 4 dana po 2^{1/2}%.
Proti pismima za izplatu za imo:
za predobjavom od 4 dana po 2^{1/2}%.
" " 8 " " 2^{1/2}%.
" " 3 m. " 2^{1/2}%.
" " 6 " " 2^{1/2}%.

u zlatnim napoleonskim proti pismima za izplatu:

za predobjavom od 30 dana po 2^{1/2}%.

" " 3 m. " 2^{1/2}%.

" " 6 " " 2^{1/2}%.

Za bone blagajne i za pisma za izplatu u krunama, koje su već u prometu, stupi u krijeost novu kamatnu jestivcu dne 12. marta, 16. marta, odnosno 7. aprila t. g. po odnosnom predobjavu.

Okrugli odjel u krunama razpoložive

mjestu, 2% na svaku svetu.

Kruna i napoleoni u tekućem računu:

Uvjete se ekspajne prigode već prema

roku predobjave.

Na prodaju je

POSJED

u blizini grada Pule uz vrlo dobre uvjete. — Tko ga želi kupiti, neka se obrati na časnog g. paroha u Peroju, koji će mu dati sve moguće podatke. — Isti se posjed može podjeliti i u tri dijela.

Dolazak vlakova u Pulu.

8:25 prije podne iz Cerovlja.

	krun. vred.		krun. vred.
G. B. Cettolo, inžinir, Petrinja, sabraňih kojekuda	50—	G. Niko Turato, farmaceutički pomoćnik, Rieka	53-40
Uprava "Hrvata", Gospić, pripošilje	70-70	sabranii	
Uprava "Karlovac. Glasnik" pripošilje	8:20	Štediona gorskog kolara u Vrbovskem darioje	50—
Prigodom skupnog objeda iz občinskih izbora u Voloskom sabrano	52—	Uprava "Hrvatskog branika", Mitrovica, izručenih joj na odposlanje od više stranaka, ukupno	49-66
G. Ivan Stipac, ravn. učitelj, Smiljan, prigodom izvođenja u kući župnika J. K.	12:60	joj na odposlanje od više stranaka, ukupno	
Bjelovarska štediona daruje za tek. god.	50—	Gosp. Stepan Dragušević, vjeroučitelj, Osiek, podarenih od svećenstva grada Osike u mjesto	20—
Samoborska štediona, Samobor, daruje prinos	100—	vjeća za pok. svećenika Rajka Kopčala	20—
Podružnica u Zrenju po svom ravnatelju Antu Tončiću	29:62	Uprava "Obraćne Udrige za štednju i predujam"	200—

Opatija, 12. kolovoza 1902.

Za Ravnateljstvo:

Dr. N. Fabianić,
blagajnik.

Tvornica pokućstva

dvorskog dobavljača

IGNACIJ KRON

Trst - Beč.

Tvornica u Beču u vlastitim zgra-

dama.

Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava: ilustrovane popise, originalne nacrte osnova, pregled sobnih namještaja. Najveća solidnost, elegantnost i jeftina ciena.

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pak veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao
na glavnem trgu (Foro) br. 6 u Puli,
u prvom katu.

U zalihi imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odiela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruha u Zagrebu, stojeća pod zaštitom občine slob. i kralj. glavnog grada Zagreba, otvorila je

GLAVNO ZASTUPSTVO

za Istru, Gorice, Trst i Dalmaciju sa sjedištem u Puli.

Upozorujemo svakog valjanog kućegospodara, da sve svoje zgrade i pokretne osigura proti požaru i štetu od groma kod „Croatiae“ već načela radi, da novac ne ide u tudjinu.

Osiguranja se primaju uz vrlo nizke cene i dobro jamstvo.

Mjestni zastupnici traže se u svim selima i gradovima Istre, Gorice, Trsta i Dalmacije. Ponude se šalju na

= Glavno zastupstvo „Croatiae“ u Puli.

U nakladi Tiskare J. Krapotić i dr. u Puli.

osim julija i augusta mjeseca od 9-12 prije podne, i blagajna nalazi se u Via Glia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Svaka je konkurenca nemoguća jer je pokućstvo iz prve ruke.

ED
az vrlo dobre
kupiti, neka
paroha u
sve moguće
ed može po-
ela.
Pulu.

Oglaši, pripođana itd.
saju i računaju se na temelju
činog cijenika ili po dogovoru.
ovi za predbrojba, oglase itd.
je se napomjeniti u polož
om post. Štedionice u Beču
administracije lista u Puli.
od naručbe valja, točno oz
iti imen, prezime i nazivlju
postu predbrojnika.
ko list na vremenu ne primi,
to je javni odpravnik u
trenutnom pismu, za koji se
plaća poštiranina, ako se izravna
napiše „Reklamacija“.
ekovnog računa br. 847-849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvarju“. Naroda poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sablazan u Lošinju.

Pružamo Vam g. uredniče, novi 'dokaz' djeđovske "brutalitete" ovdašnjih ne-pašenjaka. Dne 7. o. mj. stigloše amio parobrodem, "Villam" ugarsko-hrvatskog parobrodarskog društva iz Rieke preko 30 jaka hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, koji u nakanilu ljetos propotovati Dalmaciju, a se naužju njezinih prirodnih i umjetnih krasota.

Pošto im bijaše Mali Lošinj prva luka, koju dolazi parobrod, morali su i oni da se mladost podaje na izlete ili zabave, ona se i putem zabavljati i veseliti o svoju. Tako su i refereni djaci, čim se dovezou u našu luku, u blizini pristaništa zapjevali hrvatsku pjesmu tako skladno i niloglasno, da su nekoja ovdašnja gospoda slijela znati u kojem se to jeziku pjeva. Izatižnjnikom odgovori jedan radnik: "Iste i Vi rodjeni u Lošinju tako i ja, pak biste moralni razumjeti, da se hrvatski pjeva."

Nakon toga izkraće se djaci te pozariše mirno našu čitaonicu. Obašav prostore, povezetaše skupno u gostioni u istoj zgradi i kasnije vratiše se podigli mirno na parobrod.

Na odlazu sakupiše se na krmi parobroda, te na pozdrav nekojim Hrvatom, s kojim se ovdje upoznaše, zapjevase opet svojim materinskim jezikom. Nu oni nisu stalno slutili što ih čeka. Čim su naime zapjevali, zaurla plaćena od gospode ovdašnja fukara kao biesna, te stade najprije živždati, pak vikati: fora i ščavi! porchi de croati! pokazuju izletnikom rogovce i druge sramotne znakove.

Iz početka vikala su i urlikal ponajviše naručena djeca i djaci, ali do mala pridružila se ovim i takozvana talijanska inteligencija t.j. Cattarinich, Cosulichi, Martinolichi itd. itd. Sve „puro sangue florentin!“ Op. slagara.)

PODLISTAK.

Dru. Matku Laginji.

(1852 — 1902.)

Prometej div,
Kad klonula je starim mužka snaga
Ti našao se živ
Na strah i trepet tudjinskoga vraga
dušmanina hrvatskoga sabora —
Nad Učkom planu sjajna, nova zora,
Ti si ustroj snažan, poput lava
Uz subornika hrabrog Vjekoslava
a branik doma, branik roduog praga!
edeset ljeta,
To Providnost sveta
O heruba Te posla ovom kraju,
edeset ljeta kano sanak minu,
te četvrt vječna tješnja otacbinu
njenoj tuzi i u gorkom vaju...
junak, heroj, sokol
si siv
Prometej div!
— Da herub

Dok je trajalo to barbarsko izazivanje gospodske fukare, dodje načelu i ravnatelj ovdašnje c. kr. nautičke škole g. Cosulich, obazrev se naokolo, otišao je nekazanu i niti rječi svojim djakom, koji nisu stalno ni njemu ni zavodu izkazivali čest onim uličarskim postupanjem. Možete si misliti, da su djaci dobili još veći korač, kad su vidili, da g. direktor mučke odbrava njihovo prostačstvo.

Za te bezsramne demonstracije odlikovalo se je osobito umirovljeni časnik c. i kr. mornarice Cattarinich, koji je plaćenu i podmlaćenu dječuriju nagovarao: cih! fisci! trčuć od jednog do drugog kano izvan sebe.

Slučajno zabasaće na obalu dva c. kr. oružnika izvan službe te opaziv rečenoga časnika, kako strastno djecu i djače nagovara na izgrad, rečko mu, da a nije lepo da on kao zrivo muž na gorava i hucka djecu na demonastraciju. Na tu opravdanu opomenu odrbuci taj c. i kr. časnici c. i kr. oružniku srđito: „Vi neimate ovđe šta govoriti. Vi niste u službi, dajte mi Vaše imena“. Oružnik mu ozbiljno odgovori: „Moje ime Vam nedajem, nego o tomu ćemo govoriti na drugom mjestu“.

Kako vidite, ovdje neimaju nikakve vlasti nad ovdašnjom gospodom. Njim je slobodno izazivati i izgraditi praviti, a na i ozbiljnu opomenu c. kr. oružnika postaju još drzovitiji.

Sada čekamo, da vidimo što će kotarski poglavar g. pl. Scarpa, komu su oružnici stalno ovaj sramotni dogodaj priobličili. On se nije valjda nadao ovakvim dogodajem, kad je ono prošloga mesopusta ovdašnjim našim prvakom kazao: sono pienamenté d'accordo col podestà per impedire la machezata ai croati!

A što ćete Vi g. načelnice na ovakve sramotne činjenice Vaših jednomišljenika.

Ognjenim si mačem

Zavitiš desnom

Proti otimačem,

A Markov lave

Nekoč gorde glave

Pred Tobom, dive, pognuo je šiju,

Ukrotio si njegvu sinjoriju;

Od rana ljutih lav već shrvan rida,

A ti ga strati novi Leonida!

I vojuj dalje

A rod Te cieli u Tvoj boju prati

I sto srdaca viruču molbu šalje

Do neba za Te, gdje se sunce zlati!

I neka Markov grivnom svojom trese,

I neka rije, siplje svoje biese,

Nek prieti dušman kleti!

Ta Istra naša umilna i biela

Tērmopila je cieľa — — —

I mi smo spremni, a uz Tebe lava

Za uzkrš našeg prava

Ko jedna duša za slobodu, mrijeti!

Zadar, u kolovozu 1902.

Rikard Katalinić-Jeretov.

Vi, koji ste svojim glasovitim "avviso" gradjanom javljali: „Verificando nei giorni di carnevale che succedono degli schiamazzi, atti a turbare la pubblica quiete..... vengono severamente proibite mascherate“, Vi, koji niste u navedenom slučaju pronašli potrebitim niti jednoga občinskoga stražara odsolati na lice mješta, da preprečiti izgrad, koji osramočuje pred licem svakog čovjeka nas grad.

Premda je ta sablazan trajala dulje vremena, nebijaše blizu onih, koji su dužni paziti na mir i red. Nijedna oblast nije se maknula, da dozove k pameti gospodskog fukaru i da ukori ili odstrani izgređnike. Dapače ni piloti lučkog kapetanata nemakoše se, već gledaše iz daleka mirno prizor, koji se dobro odgojenom čovjeku gadiće mora. Nu mi se tomu nečudimo, jer znamo da od glave riba smrdi, a na čelu sviju ureda i zavoda jesu ili Lošinjanji — talijanasi ili njihovi prijatelji i istomišljenici.

Zao nam je samo to, što takvim postupanjem dolazi na slab glas naše mjesto i što to nije nimalo u interesu našeg ljetišta, da se mirne i postene tudjince odayle silom odganja. Tako nepostupaju sa gostovima ni Francezi ni Niemi, a ni Talijani u Rimu ili u obče u Italiji, ali naši talijanasi na lje, jesu veći patriote od njih!! Crni obraz!

Mudrih li glava u tršćanskih židova?

Glasilo tršćanskih židova i poluslužbeni list tršćanske vlade, razpravlja svojim brojem od dne 19. t. mj. o narodnom značaju naših primorskih zemalja, ili kako ih on voli nazivati: „Venezia Giulia“.

Njemu služi temeljem kod označivanja narodnog značaja jedne pokrajine školska statistika, kojom se služi i u ovom slučaju. Ovaj put uzeo je statistiku o srednjih školama Gorice, Istre i Trsta. Po toj statistici imade u Primorju 10 srednjih škol i to: talijanska gradská gimnazija u Trstu, talijanska državna gimnazija u Kopru, talijanska zemaljska gimnazija u Pazinu, njemačka državna gimnazija u Trstu, njemačka državna gimnazija u Gorici, njemačka državna gimnazija u Puli, talijanska gradská realka u Trstu, njemačka državna realka u Trstu, njemačka državna realka u Gorici, talijanska državna trgovacko-pomorska akademija u Trstu, talijanska državna nautička škola u Lošinju i hrvatska državna gimnazija u Pazinu.

U 10 srednjih školama da je bilo koncem školske godine 1901.—1902. u svemu 3441 djak, a od ovih da bijuše 2252 Talijana, 578 Slovaca, 169 Hrvata, 404 Niemece, ostali Grci, Francezi, Englezi itd.

Na dva trgovacko-pomorska škola (u Trstu i Lošinju) bilo je 158 djkaka, a od ovih 143 Talijana, 8 Niemece, 3 Slovaca, 2 Hrvata, a ostali drugih narodnosti.

Ovi statistički podatci služe rečenom listu kao dokaz, da su gornje tri pokrajine talijanske ili bar po većini talijanske,

jer kad nebi tako bilo, moralo bi biti više hrvatsko-slovenskih djakova na srednjih školama Primorja, nego li talijanskih djakova.

Hrvati i Slovenci Primorja imade, kako je poznato, do sada samo nižu gimnaziju u Pazinu, premda sačinjavaju i po službenoj statistici većinu pučanstva rečenih pokrajina.

Sada dolazi ono židovce sa dokazom o talijanstvu ovih pokrajina eslanjući se na statističke podatke o talijansko-njemačkih srednjih i trgovacko-pomorskih školama!! Njemu je to valjda malenkost, što imaju u velikom središtu, kao što je Trst, dva srednja talijanska škole, što imaju podpunu talijansku gimnaziju u Kopru, talijansku realnu gimnaziju u Pazinu i njemačke srednje škole u Trstu, Gorici i Puli, koje polaze mnogi Talijani, jer su bolje od talijanskih, dočim imaju Hrvati i Slovenci tekar 3 godine svoju gimnaziju u Pazinu.

Njemu nesmetla, što je trgovacko-pomorska akademija u Trstu čisto talijanska i što je opet nautička škola u Lošinju čisto talijanska.

Sve je to njemu malenkost, sve to služi mu kao dokaz, da su spomenute pokrajine talijanske.

Zaista je to čisto židovska logika. Nedaju nam srednjih školah dočim imaju svojih i previše, pak nam dokazuju, da nas neima jer nepolazimo srednje škole.

Oko 500 hrvatsko-slovenskih djaka muči se na talijanskim ili njemačkim srednjim školama tudjim jezikom i ti sami služe kao dokaz onom listiću, da su Trst, Istra i Gorica talijanske pokrajine — jer inače moralo bi ih biti bar koliko i talijanskih djaka. Nedaju nam škola, da uzmognu dokazivati, da nas neima u Primorju!!

Franina i Jurina.

Fr. Ca da j' mači general težko obobe!

Jur. Bora je vero, ter se je na Rokovu vrel okol tanca kako i kakav škalas.

Fr. A znaju mu za to na tribunale va Trste?

Jur. To se zna da znaju.

Fr. Pak ča njin je pravo?

Jur. Dragi ti, daj' ona naš človek, neb onako spasilaž ne!

Fr. Sločarić da se spravlja va Hrvatsku.

Jur. Po kega zlodeja, ter ju nemore videt ni napisanu.

Fr. Da gre obušat zeta, kega su mu za 20 let va hlad spravili.

Jur. Ma ča cikat on njegov debeli sused!

Fr. Not, neka se zuje, ako mu ni pravo.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Pogled po Primorju.

Puljsko rovinjski kotar:

Njeg. Veličanstvo u Puli. Dne 1. septembra dolazi Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip posebnim vlastom u Puli, da prisustvuje velikim vježbama vojne mornarice. Sa postaje Divača krenuti će dvorski vlak rješto okolo devet sati u jutro, te će proći kroz postaju Buzet u 9 1/4 sata u jutro. Dne 4. septembra na večer vratiti će se Njeg. Veličanstvo istim putem natrag u Beč. Odlažak iz Pule ustanovljen je na 6 sati posle podne.

Usled smrti nečakinja Njegovoga Veličanstva Margarete Sofije, nadvojvodkinje württemberske te sestre našega priestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda, jest odlikovanja svaka službena svećanost u Puli te usled toga su obustavljene sve radnje, koje su se činile oko pripravak za razsvjetu brodova i grada.

Jos nedavno pisalo su becke novine, da će Njeg. Veličanstvo preko Trsta u Pulu, ali kako je iz gornjeg razvidno ta vijest se neće obistiniti.

Molimo naše prijatelje, da nam sa svih postojanj jave o dočeku i pozdravu Njeg. Veličanstva.

Vježbe ratne mornarice obdržavati će se dne 1., 2. i 3. septembra o. g., a razviti će se između Pule i losinjskih otoka. Osim brodova ratne mornarice sudjelovali će vježbam na kopnu pješacke čete, koje su stigle u Istru s južnih strana monarhije. Tim vježbam prisustvovati će i Njeg. Veličanstvo sa svojom pratiojom.

Novo katoličko društvo „Circolo cattolico di lettura a Pola“, kojemu je namjestništvo — kako ju javisemo — već potvrdilo odnosna pravila, započeti će za koji dan svoju djelatnost.

Mi pozdravljamo novo katoličko društvo u nadi, da će ono biti u istinu katoličko; da se neće dati pod kriju lažiliberalnoj gospodji poput mnogih drugih katoličkih društava i listova u Primorju.

Bude li ono u istinu katoličko, tad će se bez dvojbe brinuti i za to, da bude naš narod u ovom gradu uživao u svojem materinskom jeziku sve one vjerske poduke i utjehe, koje se inače diele i nudaju takodjer divljakom u dalekim stranama sveta.

Čudna logika. Puljsko redarstvo nije privolilo, da bi snio ruski pjevač g. Vladimirov dati koncert u zatvorenoj sokolskoj dvorani članovom „Sokola“ i „Čitaonice“, nu zato je dalo dozvolu, da snije pjevali na otvorenem vrtu restauracije „Budweis“. Gosp. Vladimirov, te gospodnjica Karabović već 15 dana pjevaju u tom vrtu te uprkos tome što pjevaju ruske, maloruske te poljske pjesme, nije se još nijedan slušalac porusio, a sigurno se nebi bili porusili niti članovi „Sokola“ niti „Čitaonice“. Krasne ruske pjesme potamnuju sav razkaljeni talijansko-njemački „tingl-lang!“ tako, da se slušatelji upravo nasladjuju, kada čuju liepe narodne akorde ruske. Preporučamo našemu občinstvu, koje želi slušati u istinu nešto ugodnoga, neka nepropusti priliku posjetiti restauraciju „Budweis“. Gosp. Vladimirov ostaje ovdje samo do subote.

Bon Buzolić tuži — „Naša Sloga!“

U broju 61. donicili smo kratku priču o mnogobrojnih žitelja alturskih proti g. Buzoliću. S tom vještu našao se je don Buzolić uvrijedjen. Upozorujemo Allure, da jim se često pruže prilika preko našega uređništva dokazati, da je ono, što se pišalo, do točke istinito.

Bočere na prodaju. U talijanskim listovima čitamo, da su u c. i kr. arsenalu u Puli na prodaju 42 stare baćve za vino i to: 30 baćava od 750 litara i 12 baćava od 1000 litara.

Ponudbu bilježavaju sa biljegom od 1 K valja poslati do 3. sata po podne 10. septembra, o. g. u zatvorenom pismu pod naslovom: „Offerte auf Fässer“ (ponudbe za baćve) priloživ jamčenju od 3% na ponudjenu svotu i to na zapovjedničko c. i kr. pomorskog arsenala u Puli.

Baće može se pregledati u satovim radnjo u arsenalu, te će ih morati kupac uzeti iz arsenala najdalje do 14. septembra g. 1902.

Požar u Peroju. Nepoznatim d. sada načinom zapalila se, je kod Peroja dne 22. o. mj. občinska suma, te su oganj domaći stanovnici pomjeraju puljskih vatrogasaca nakon dugotrajnog i utravnog rada tekar slijedećeg dana pogasili.

Pazinski kotar:

Mlada misa u Pićnu. U razdoblju od 50 godina slavila je čestita i rodoljubna obitelj Kurelić a s njom sv. pitomi Pićanci i mnogi prijatelji s drugih strana po drugi put rietku i krasnu svećanost mlade misa: Velečastni g. Matija Kurelić pristupio je naime dne 16. tek. mj. oltaru božjem, a g. 1852 misio je prvi put po kojini sad pop Ivan Kurelić.

Bilo je oko desete i po, kad je od mladomisnikove kuće sjajna povorka uz glazbu krenula put u nekadašnju stolnu crkvu starih biskupa pićanskih. Crkva bila je dubokom puna. Sve su oti bile uprte u čestitoga g. mladomisnika, pa kad on zapjeva prvi put „Gloria“, zaorila je crkvom krasna jedna „Gloria“ glazbenog učitelja Rota, čija je misa tom prigodom pjevana, a koncem misne ruši se zanosno dlini Ricci-jev „Te Deum laudamus“.

Iza liepe crkvene svećanosti sakupili se mnogobrojni prijatelji kod banketa u liepo nakićenoj dvorani. Budi tu mimođred rečeno, da su bili zastupani cilindri (tako-zvani starići) i kmetski klobučići. Da si tudi tajnjac, da ne poznaješ ni okolnosti ni ljudje, mogao si već iz toga razabrati, kojim duhom dična naša obitelj Kurelić diše i kakove prijatelje ima. Međ objedom pale je i liepih nazdravica. Prvi je čestito mladomisniku velečastni i velezasluzni gospodin Vjekoslav Spinčić. — Gospodin mladomisnik zahvali mu najširdnije, iztaknuv istom prigodom i onu pravu pježnu i goruću ljubav do svojeg naroda. — Obitelji, naročito gospodji majci, koja je narodu darovala i dženog sokola, velečestno g. dra Šimu, pazinskoga načelnika, nazdravio je velečeni g. dr. Dinko Trnjostić, drugi dahovni otac mladomisnikov. Spomenuti moram takodjer krasnu, velezasluzomu g. Spinčiću izrečenu nazdravicu od veleč. g. Grasicu, koji je u crkvi bio držao ganuljivu zgodnu propoved. A nesmijem mimoći ni onu mladomisnikovu bratu g. dra Šime svim prisutnim. — Veselje i radost čitala se na svakom licu, a na majčinom vidjelao bi i suza radostica. Obča živahnost, koja vlažeće dvoranom, bje često povećana njekojim krasnim hrvatskim zborovima. Nije falio ni narodnih istarskih pjesmica, onih čistih izljeva bolne duše, koja stenje...

Napokon oglasi se i veleč. g. dr. Červar za djačko pripomočno društvo u Pazinu. Unisla je liepe svolu od 149 K ujedno sa onim 10 K poslanim od velečastnog g. dekana Nežić-a iz Čepića i 2 K darovanim po gosp. Y. iz Pićna. Sam g. mladomisnik pristupio je istomu društву kao utemeljitelj član sa svotom od 1 K. — Počelo je već mračiti, kad su se govorili oprashti, kad je težka seljačka rukost učinila s gospodskom, noseći svaki u grudima liepu uspomenu i šepu nadu u gospodina mladomisnika, komu od srca želimo, da bi na mnogaja misio i radio za duševni i tjelesni spas potlačenoga istarskog seljaka!

Tinjanec — pozor! Tinčanskomu Abrečiću pisu iz Tinjana tobož, da ako ih neda neprevari i ako bude pučanstvo iz Tinjana, Kringe i Sv. Petra u Sumi ostalo vjerno svojim zaključkom, stvorenim na sastanku u nedjelju u Sv. Petru u Sumi, to će stalno hrvatska stranka i s njom „il famoso“ Šime Defar učiniti „tombuli“.

Mi nedržimo ništa do piškaranja rečenog listića, ali opreznosti nije nijedna previse. Radi toga upozorujemo naše prijatelje u onoj občini, da budu na oprezu, jer će stalno pazinske propalice sve poduzeti, nebi li im poslo za rukom smutiti onaj pošteni naš narod. Pozor dake rodoljubi i prijatelji! Pozor!

Poštedice pijačanstva. Dne 25. usmratio je brzavak na pruzi istarske željeznicice kod postaje Cerovlje, nesretnog seljaka Antuna Bašića, koji se je pisan legao na tračnice. — Prokleti pijačanstvo, koliko li žrtava zahtjeva!

Porečki kotar:

Iz Poreča nam pišu, da je bio ondje ovih dana odaslanik c. kr. namjestništva u Trstu mjernik Levi, da pregleda tačnošću zgradu, u kojoj se nalaze c. kr. uredi.

Kako je poznato zahtjevali su zastupnici iz Poreča u zadnjem zasjedanju istarskoga sabora, da se tamо sagradi čim prije novu zgradu za državne uredje, jer da je sadašnja trošna i pogibeljna.

Spomenuti mjernik pregleao je po drobno svu zgradu i pronašao, da je u istinu trošna, nu nipošto pogibeljna. On je obećao, da će vrla u što kraćem roku poduzeti potrebite popravke u zgradi, koja treba doista u svakom pogledu dobiti pravaka.

Občinski izbori u Buzetu obavili su se dana 19., 20., 21., 22. i 23. tek. mj. iz tihana, kao da se radi o kakovom svakadanju poslu. Ovdje izbori nemaju više onoga zamašaja i one važnosti, što su nekada imali. Danas stariji ljudi govore mladjim o občinskim izborima od godine 1885., kad su svi izbornici po pet dana i pet noći pod Buzetom taborovali, kao on nečem, što se dogodilo u srednjem veku, a mladjii se čude s jedne strane utravnosti svojih otaca, s druge kako se moglo takova šta dogadjati. Nikad više onakvih vremena!

Prva tri dana birali su sada oni trećega teda. Akoprem se nije čelo, da se kane protivnici upustiti u borbu, došlo je ipak na izbor više izbornika, nego godine 1897. Onda jih je bilo 387 a ove godine 446 od 2959 izbornika. Dne 21. tek. mj. odlučili su kolovodje protivnika, da će pokonati sreću u prvom telu. Poslali su tekliće i agitatore u svaku občinu i u svaki odložnik, pisma i brzojave na sve strane i hvastali se, da toga puta će prvo tielo biti njihovo, a drugi put će dalje. Kad su naši ljudi vidjeli to njihovo napinjanje, prenuli su se bogme i oni, pa već slijedećega dana došlo je 147 od 754 upisanih izbornika, dakle trećina njih i razmerno više nego li u trećem telu. Slijedećega dana je bio izbor u prvom telu. Naši grnuli jedan za drugim i napunili dvoranu već s početka. Protivnici se sabirali po krčmama i kod svoga „spasitelja“, pobrojili se, ali jao, tužna njima majka, malo jih je, vrlo malo! Objesili glave, zaboli od srama odi u tlo i jedan po jedan kradomice odsuljali se iz grada. To li si kada učinili ti Rigo Rigoviću sa svojimi litrami, sa svojimi smotkami, sa svojimi socijalističkim blezgarjima, ti, koji si se hvalio, da kad bi htio, bio bi u tri dana glavarom? Nije to, dragiču, pesao za tebe! Ostani kod smrekova i razbijene spinete: bolje ti pristaje!

Od 240 biruća došlo je i glasovalo za našu stranku 117. Nekoliko starijih i nekoliko bolnih, koji su bili voljni doći, ostali su doma. Uz toliko sačešće je bilo mješta protivnivim kandidatom? Ne i dobro je, da su se uztegnuli, ali opet sramota je kupiti i dizati vojsku, pak nepoznati neprijatelju ni nosa! Tako rade i tjelesni spas potlačenoga istarskog seljaka! Tinjanec — pozor! Tinčanskomu Abrečiću pisu iz Tinjana tobož, da ako ih neda neprevari i ako bude pučanstvo iz Tinjana, Kringe i Sv. Petra u Sumi ostalo vjerno svojim zaključkom, stvorenim na sastanku u nedjelju u Sv. Petru u Sumi, to će stalno hrvatska stranka i s njom „il famoso“ Šime Defar učiniti „tombuli“.

To je eto drugi put. No se u Buzetu obavljaju izbori jednoglasno. Do slike i rada ondješnjih rodoljuba stoji, da protivnici ne budu nikada više imali volje, da se dižu proti narodnoj svesti. To će ovisiti sve o radu novozabranoga, zastruplja, kojemu želimo, da se izake za hrvatski vrednjim i zaslужnjim od prijašnjih!

Né možemo zaključiti, a da jednu samu zgodicu ne priobčimo. Na koncu izbora u drugom telu došao je buzenski gradjanin Anton Rigo pok. Bastijana, grad, te glasovao za samoga sebe. Je li to šala, pordiga ili izraz nepovjerenja prema prijateljem i protivnikom? Bilo kako i što mi drago, mi ga toplo prepričamo našim kmetom! Nek mu se i oni porugaju malko kada bude tražio radnje!

Jos je tjepe, da se našao i jedan c. kr. kontrolor u miru, koji je pošao za Rigom, te glasovao za njega. Obično, tko ima mirovinu, ima i koji bieli vlak, a sa bielim vlast dolazi i ozbiljnost. Gospodin kontrolor ima prvo i drugo, ali treće, bi reć, da ne!

Iz Klenovčaka u Čićariji: Dne 16. o. mj. na dan sv. Roka slavimo kod nas svetčara istog imena. Do 2000 ljudi učestvovalo je iz Sluma, Prapoča, Rašpora, Ratjevasi, Lanišća i Bergudca u Klenovčaku u onoj maloj, a jako ukusnoj crkvi. Zastave se vile papinske, carske, hrvatske i slovenske, zelenje odčeno crvenim, belim, mudrim cvjetem učinilo je na čovjeka impozantn ulis. Propovjednica učinjena pred crkvom bila je sva ovjena lipovim cvjetem. Mjesto je bilo tamo velezasluznom župniku iz Vodice, vlc. g. J. Dolžanu, koji je proslavljao sv. Roko, potaknuće i primjer našu u ovršavanju djela milosrdja. Nakon sv. mise, koju je odslužio domaći župe-upravitelj uz assistencu vlc. gg. Vrbke, župe-upravitelja iz Lanišća te L. Tonkovića, kapelana iz Sluma, uređala se je veličastvena procesija, u kojoj se nosilo po selu umjetno izrađene kipove sv. Roka i bl. dj. Marije. Nasladjivali smo se gledaju onaj uzorci red, koji je vrlado kod te procesije. Sve tri bandere (klenovska, trstenička i brešljanska) zauzele su svoja mesta; veliko razpelo, okičeno crvenimi georginkama, modrimi hlijani i bijeli vrtnicama dijelilo je mužku i žensku djecu, pak onda redali se mužki po dva i dva. Za svečenstvom i ovjenčanom kipovom sv. Roka i bl. djevice Marije uvrstili su se članovi bratovštine sv. Roka sa upaljenim svećama, njima na čelu naš velevredni g. Matko Sanković, pak za tim ženske. Medju pučanjem mužara i „kampanjelj“ zvonova počeo se pesti vjenac ljudi po putu okrašenim zelenim granama, rjughom i oltarićima. Glasno se pjevalo u ljudima razumom jeziku: „Slavljen gospodin Bog Sabaoth“, a narod spredia i zada kipova svetaca nije se sramio krušicom u ruci javno preporaviti se zaštiti sv. Roka i bl. djevice Marije. Nadamo se, da ćemo ovaj čin bogoslužja naći napisan u knjizi života za našu kraljevinu Čićariju, jer bio je u istini dan, „koga je učinio Gospodin“. (Gospodin dopisnik neka nam oprosti, što smo dopis oklastrili radi premalenog prostora. Ur.)

Iz Vabrice nam pišu 19. augusta 1902.: Kako po cijeloj monarhiji, tako se i u našem mjestu proslavio sedamdeset-drugi rođendan Njegova Veličanstva. U predvečer bilo je pred skolskom zgradom izpaljeno nekoliko raketa, što nije bilo dodušno po volji našemu „manjišku“ županu Bernobiću, jer je odspolao svojega pandura Stojnića na lice mjesata, da prepriče ovaj znak radosti. Ali nis g. učitelj Nežić znao je nasiliti vuka, puštajući kozu cielu, kažuci panduru, da slavili veseli dogodaj za cesarsku kuću i za našu državu i dati vidljiva znaka toj radosti, nemože da bude zabranjeno i da za to netreba posebne dozvole, u ostalom, pak, da ovo je tek priprava za sutrašnji dan i da se ja u predvečer htjelo samo pokušati, hoće li paljenje raketa uspjeti. Međutim,

se u Buzetu
Do slike i
toji; da pro-
imali volje,
iesti. To će
abranoga za-
se izkaže još
da prijašnji
a da jednu.
Na koncu
je buzetski
i Bastijana,
sebe. Je li to
erjenja prema
kako i što
oruđamo na-
portugaju
i jedan c
je posao za
Obično, tko
i vlas, a sa
ali treće, bi
ariji: Dne
slavimo kod
2000 ljudi
u Rašporu,
u Klenovš-
činoj crkvi.
ske, hrvatske
enim, belim,
na čovjeka
učinjena
na lipovim
velezasluž-
t. g. J. Dol-
Roka, po-
ivanju djela
koju je od-
uz asistencu
ja iz Lanisća
Sluma, ure-
nija, u kojoj
no izradjene
rije. Nasla-
nzorni red,
je. Sve tri
i bresljanska)
liko razpelo,
ni modrini
lo je mužku
ali se mužki
i ovjenda-
ne dj. Marije
ne sv. Roka
na čelu naš
pak za tim
ara i „kam-
plasti vjenac
im granama,
se pjevalo u
Slavljen gos-
od sprienda i
sramio kru-
ritati se za-
vije. Nadamo
nija naći na-
su. krševitu
dan, „koga
din dopisani
ops oktastrili
“)

19. augusta
rijhi, tako se
s sedamdeset
elicanstva. U
om zgradom
sto nije bilo
anijiku“ žu-
sisa svojeg
esta, da pre-
nog, učitelj
ustajući kozu
viti veseli do-
našu državu
nosti, nemože
to, netreba
pako, da ovo
i dan i da
mo pokusati
eti. Medutim

učitelj nebudi len pak podje ravno do
kr. žandarmerije, koja doznavala stvar,
kako ništa ne-prigovori, dapače osokoli
da priredi manifestaciju, radoši.

Dne 18. u jutro darova veleć. g. župnik
razza tihu sv. misu, kojoj prisustvova
olska mladež polazeća družinu školu i
potrož naroda. Milo je bilo viditi ono
djece pod vodstvom g. učitelja Nežića
onaj naš svjetan narod iz Vabriga sa
ojimi privaci. Domaći izrodi, prodanci,
i sužnjevi porečke gospode nisu se pri-
gredi, a pripovijedaju nam, da "nisu bili
od sv. mise ni u župnoj crkvi u Taru,
ča da su odposlani onamo 22. (slovom
radesefdra) učenika "Legine" škole pod
vodstvom g. učitelja Gladića. Taj broj
sadržava sve što u obec može takozvana

"vakalanda" u našem selu sakupiti, a
i ova nevinu djece žele od srca, da se
priđruža našima, ali okrutna volja njihovih
roditelja, ili bolje, volja porečke sinjorije
toga nedopušta.

U večer pružala je naša školska zgrada
izvanredno lepou sliku. Bila je sva raz-
vjetljena sa svjećama i lampijoni, a među
svjećama vidilo se i crveća. Na prvom podu-
škoplju se školska mladež pa zapjeva pod
zvanijem g. učitelja carevku, uzključuju
u koncu tri puta "živio". Njegovomu Ve-
ličanstvu. Da nijesu toga nikada učinila
va nedužna grla! Pokaže se gorespome-
nuti u poduprini paradi, panduri, prokleti
i put kroz množtvo naroda sakupljenog
uključujući glave na prostoru pred školom,
padaju izvana školske zidove, kako da
če valja... Oberdankove petarde i
indje u školu, gdje su djece pjevali. Tu
uspovijedi g. učitelju, da "živio" se ne
može klicati a pjevati i tamburati da se
može. Ali i ovoga puta možao je u gosp.
učitelju čovjeka na svojem mjestu, pak
nakon što je bio skoro četvrt ure u školskoj
zgradi i zanovjetao nekojim našim prava-
kom, koji su pomogli kod razvjetne, posao
svoju glavaru da mu učini "raport".

Dok su djece pjevala i dok su tambu-
raši prvi put dosta ugodno iznenadili ob-
činstvo sviranjem, palilo se pred školom
rakete na sveobče veselje i radost. Izim
carevke odjeviale se još dve tri nevinne
pjesmice, a proslava svrši time, da na
koncu još jedanput zapjevane carevke se
uzključuju tri puta "živio". Njegovomu
Veličanstvu.

Ova skromna ali iskrena i doslojan-
stvena manifestacija čuvala odanosti na-
šemu cesaru, duboko se i preugodno doj-
mila našega naroda, jer je to prvi put,
da se što takova u ovakoj formi dogodilo
u čeli smo pak od postenog Talijana u
Vabrigi, koji neće da puše u rog gospod-
skih uliciza, da Vabriga takva što nije
doživjela i da će se stalno svi dugi sjecati
toga dogodjaja pohvaliv pri tomu i u
nastojanje učitelja Nežića oko uzgajanja
djece i odraslijih u prirodno-narodnom
postupaju.

Pišu nam „Izpod Brda“ kod Beloga“ na otoku Cresu: Dne 10. t. mј.
bi ovdje obavljena riedka svečanost. Pri-
konus prošastog vječka bi povišen na sve-
ćeničku čest mnog. Dragutin Brajković III.
reda braće sv. Frančiske, dne 14. oktobra
g. 1900. mnog. pop Ivo Vinodolac, a dne
10. ovog mjeseca, mnog. pod Andre Ban
Androv. Prošlo je više od vječka, da ovdje
nije nitko odčitao mlađe mise dok nisu
ova zadnja dvojica. Zadnji je bio blage
uspomene pod Dinko Arnićević, i to go-
dine 1792.

Zaslužna ide, za Bogom, mnog. popu-
ličnih uliciza, da Vabriga takva što nije
doživjela i da će se stalno svi dugi sjecati
toga dogodjaja pohvaliv pri tomu i u
nastojanje učitelja Nežića oko uzgajanja
djece i odraslijih u prirodno-narodnom
postupaju.

Prije nego završimo, poručujemo g.

županu Barinoviću, da drugi put i u svakoj

prigodi dade pametnije instrukcije svoj

desnoj ruki, to jest pand... uru Stojniću,

koji se ponaša strastveno i surovo, da se

čovjeku upravo gadi. Mjesto da ga po-

salje zanovjetati g. učitelju, neka ga po-

salje njemu u školu, da se nauči barem

podpisati svoje ime i prezime, da ne do-

živi jadan još jedanput sramotu kako

onomad pred c. kr. tribunalom u Rovinju,

gdje se začuđuje onakvom gjeneralu, senza

firmu.“

G. e. k. kotarskog poglavara Lasicia-a
pak pitamo, da li je zabrana klicanja
"živio" Njegovomu Veličanstvu uzsljedio
njegovim znanjem, ako nije, kako će se
opravdati ponapanje občinskoga stražara i
njegovih patrona; ako je ipak g. kapelan
izdao rečenu zapovjed, prepovrćamo ga
hrvatskim zastupnikom u Beču, da mu
prištire odlikovanje i promaknuće.

U bližnjem Taru bio je također kako
ako proslavljen rođendan Njegova Ve-
ličanstva sa sv. službom božjom uz pa-
nje mužara i učestvovanje školske djece,

zastupnika oblasti i priličnog broja puka.
Čudno nam se činišto, što su orgulje mra-
mornik šutile, jer znamo, da prijašnjih
godina su svirale i na ovaj dan. Ako su
pokvarene, bilo bi zgudno i od potrebe
da se poprave; kad se troši za druge
predmete, može se i za orgulje (gospodin
upravitelj župe i občine valjda nas ra-
zume). Gospoda crkveni pjevaci, koji su
inace dosta vrstni, bili bi mogli mjesto u
obečinskom uredu zapjevati u crkvi carevku,
pak se nebi bili možda pomutili kao što
su se opefovano pomutili u občinskom
uredu. Bog znade, nebi ih bio Duh
Sveti bolje nadahnuo nego li je onomad
bio nadahnuo g. Fulina da ne ide u Va-
brigu misli.

Velika nešreća! Iz Baderne — ob-
čina Poreč — pišu 17. o. mј.: Danas
osam dana bijahu ovde kod rodbine u
posjetu Marija Babić i Ivana Poček iz
Sv. Ivana te Kate Pribetić iz Dračevca.
Na večer vratihu se rečene tri žene na
vozidu jednog seljaka; upregonta bijahu o
vozici dva magarcia. Izpod Baderne ned-
aleko križića, gdje se cesta spušta nizbrdo,
poplašile se magarcii i stadoce kuo biesni
treći. Vlastnik nastojao je uzlatiti da po-
plašene magare zaustavi. U tom biesnom
trku udari voz o jedan čunji tolikom si-
lom, da se je voz prebacio, jedna daska
udari Mariju Babić tako močno po glavu,
da je osala na mjestu mrtva, dokim je
Ivana Poček bačena silom, iz voza uđa-
rila glavom o kamen te osala također
odmali mrtva. Treća žena zadobila je više
ranja, radi kojih će dulje morali da čava
postelju. Seljaku nije se dogodilo ništa.
Od mrtvih žena ostavila je nešrećna Bu-
bićić petero drobne djece.

Lošinjski kotar:

Položio čest načelnika. Čitamo u
talijanskim listovima Primorja, da je položio
čest načelnika grada Krka g. Antun Purga.
Isti listovi prebacuju bivšem načelniku, da se je
preneglio i da je nepromišljeno
postupao.

Pišu nam „Izpod Brda“ kod Beloga“ na
otoku Cresu: Dne 10. t. mј.
bi ovdje obavljena riedka svečanost. Pri-
konus prošastog vječka bi povišen na sve-
ćeničku čest mnog. Dragutin Brajković III.
reda braće sv. Frančiske, dne 14. oktobra
g. 1900. mnog. pop Ivo Vinodolac, a dne
10. ovog mjeseca, mnog. pod Andre Ban
Androv. Prošlo je više od vječka, da ovdje
nije nitko odčitao mlađe mise dok nisu
ova zadnja dvojica. Zadnji je bio blage
uspomene pod Dinko Arnićević, i to go-
dine 1792.

Zaslužna ide, za Bogom, mnog. popu-
ličnih uliciza, da Vabriga takva što nije
doživjela i da će se stalno svi dugi sjecati
toga dogodjaja pohvaliv pri tomu i u
nastojanje učitelja Nežića oko uzgajanja
djece i odraslijih u prirodno-narodnom
postupaju.

Prije nego završimo, poručujemo g.

županu Barinoviću, da drugi put i u svakoj

prigodi dade pametnije instrukcije svoj

desnoj ruki, to jest pand... uru Stojniću,

koji se ponaša strastveno i surovo, da se

čovjeku upravo gadi. Mjesto da ga po-

salje zanovjetati g. učitelju, neka ga po-

salje njemu u školu, da se nauči barem

podpisati svoje ime i prezime, da ne do-

živi jadan još jedanput sramotu kako

onomad pred c. kr. tribunalom u Rovinju,

gdje se začuđuje onakvom gjeneralu, senza

firmu.“

G. e. k. kotarskog poglavara Lasicia-a
pak pitamo, da li je zabrana klicanja
"živio" Njegovomu Veličanstvu uzsljedio
njegovim znanjem, ako nije, kako će se
opravdati ponapanje občinskoga stražara i
njegovih patrona; ako je ipak g. kapelan
izdao rečenu zapovjed, prepovrćamo ga
hrvatskim zastupnikom u Beču, da mu
prištire odlikovanje i promaknuće.

U bližnjem Taru bio je također kako
ako proslavljen rođendan Njegova Ve-
ličanstva sa sv. službom božjom uz pa-
nje mužara i učestvovanje školske djece,

Mladomisnik, sa dvojicom drugarom,
od kojih jedan iz Dubašnici — otok Krk,
a drugi iz Cresa, primi sudjakonat i dja-
konat od nadbiskupa Goričkog, a presbi-
terat, u odsutnosti diocezanskog biskupa
presv. Mahnića, od presv. Petrica iz Cresa
— biskupa od Esbon — pl. Dolammare.
Nadati se je, buduć presv. Petris neimade
zakonitih bastinika, nego jednu nečinkinu
neudatu, a imade prostranog posjedstva u
župi Belli, te buduć su njegovoj pradjedovi
većinom u Belom i bivali, da će stogod
od svojeg imelika ostaviti ovom putanstu
jer je zaljubljen u ovaj narod, osobito
sada, posto je radio mlađomisniku o kojem
je govor, zaprositi čim prije mirovinu,
takvoj nakani sadašnjem župniku, ali buduć
star, kano mu je zadovoljio mnog. Mnog
natjecavši se za župu Dubašnsku, tako
će mu brzo zadovoljiti i ovaj, koji će, kako
se govorka, zaprositi čim prije mirovinu,
dakle puće Beljski veselo, te nastoj
jubiti zahvalnosti izkazati onom, koji te
može usrećiti.

Tebi pope mlađomisniče želimo, da
Te Bog blagoslov, poziv i uzdrži u zdravlju,
preporučavajući Ti toplo, da nastoju sli-
dit i izgled onili, s kojim si spojen vezom
krije, ljubavi i narodnosti. Živio mlađo-
misnik Bon! Živili Beljani!

Sa Vrha občina Krk 20. kolovoza
1902. nam pišu: Zadnji put sam bio
obedač javiti nešto o našim javnim ure-
dima, pa me evo da izvršim svoje obećanje.
Počimjem sa sudom. Tamo, gdje se ima
pravda krojiti svima, morali bi pri uvi-
jeti da se mora putku suditi u jeziku,
koga razumije, te da na sudu u Krku
nema talijanska mjesto, aako se činovni-
ci njime služe, da je to velika nepravda
po Hrvate. Dok opažamo, da na sudu
osim dve časne iznimke — od kojih je
jedan pisar — ne zna nitko od činovnika go-
voriti dobro hrvatski, te da tamo nalaze za-
kloniste talijanski djaci, koji nisu mogli
u gimnaziji napredovati, dotle neka se
nitko ne usudiće reći, da daje Hrvatima
ono što ih ide. Ti djaci rade doduse kao
bezplatni pisari, ali kao takovi čekaju dva
mjesto sa placom. Talijanske djake, koji
nisu mogli napredovati u gimnaziji, pri-
mati na sud kao bezplatne pisarcice, znaci
potalijančivati urede. Ako nije tako, neka
odgovori koga se teže! Na gruntonici nije
skoro niti moguće progovoriti rieči hr-
vatske, a da se ne mora pozvati lumača.
Je li to pravednost? U samom se uredu
uređuje sva talijanska osim poziva, kojima
se pozivaju naši ljudi na sud te nekojih
drugih malenkosti. Još nešto: Na sudu je
među ostalim onako iz milosrdja pribij
i hrvatski oglas, kojim se javlja, da se
mogu ovjerovljivati i na sudu podpisati od
9—12 sati u jutro, ali kad se dođe u tom
poslu, onda doći činovnik — tako se
bar glasa po Krku — odgovara: „Sa d
i m a d e m o n o d a r a, i d i t e k n e m u .“
Nadamo se, da će se dati stvar izpitati i
proti krivcu, ako je zbilja ovaj slučaj
istińit, poduzeti shodne korake, a naše
ljudje opominjemo, neka idu ovjerovljivati
podpisane samo na sud, jer to činovnik
morat će obaviti, a kad ne bi htio, neka se
odmah prituže na zapisnik. Mi ne vje-
rujemo, da se je sličan slučaj dogodio pod
upraviteljstvom sadanjeg g. sudca. Od nje-
go se dakle pravednosti nadamo, da će
ne samo stvar točno izpitati, nego i sve
učiniti, da se slični slučajevi, u koliko od-
govaraju istini, ne ponavljaju, i da će
zadovoljiti želji Hrvata te prošesti no-
te temeljni zakoni. Švakom svoje!

Kad bi htio nastaviti, mogao bi ispu-
niti ovakvim sličnim stvarima cieli jedan
broj „Naša Sloga“, ali za danas doslo, a
do prigode ćemo se prosetati do mora,
da do ljudi gdje se pobire od našeg
hrvatskog seljaka, krvavim potom zasu-
ženih novac. Do vidova na poreznom uredu!
Trst.

Imenovanje. Predsjedništvo priziv-
noga suda u Trstu imenovalo je sudbenog
vježbenika g. dr. Frana Traglia prislu-
nikom kod zem. suda u Trstu.

Našim prijateljicom, koji traže često
našeg glavnog suradnika g. M. Mandića u
Trstu, javljamo ovim, da stanuje sada u
ulici Chiozza br. 8. III. pod.

Razne primorske vesti.

Novi trčansko-koparski biskup
presv. g. dr. Nagl dolazi danas u Trst
a dne 31. i. mј. biti će svečano ustoličen
u stolnoj crkvi sv. Justa. Mi pozdravljamo
kao katolici srdačno novoga biskupa u ime
našega puka onih biskupijah, t. j. u ime
Hrvata i Slovenaca trčansko-koparske biskupije
uz živu želju, da bismo mogli na
veike blagosloviti onaj čas, kad je pre-
svjetli biskup Nagl stupio prvi put na tlo
one biskupije! Iz zemaljskog školskog vjeća za
Istru. U sjednici c. kr. zemaljskoga školskoga
vjeća za Istru, obdržanoj dne 11.
o. mј. u Poreču, stvoreni bijahu sliedeći
zaključci: Potvrđen bijaše u svojstvu
vjeručitelja III. reda na pučkoj školi u
Vodnjanu g. Egidiu Nardelli, g. Mate Filinić
kao ravnajući učitelj III. reda u Poljicah; g. Niko Uravić kao ravnajući
učitelj III. reda u Sv. Ivanu.

Ravnajući učitelj u Boljunu (Rocca
di Finale??) g. Ante Dukić, premjester
bijaje na vlastitu molbu u Mošćenicu.

Oznailo se je predloge glede imeno-
vanja na mjesto drživu učiteljicu praktične
škole na učiteljstvu i radi jednog ravnaju-
ćeg učitelja na hrvatskoj pripravnicu u
Pazinu.

Sršeno bijaše disciplinarno postu-
panje proti jednom učitelju pučke škole
i zaključeno, da se stavi u stalno stanje
miti nekoj učitelje i učiteljice pučkih
škola.

Odlučeno bijaše ustrojenje dviju
novih pučkih škola sa talijanskim naukov-
nim jezikom, svaku od četiri mužka i
ženska razreda u predgradjib Sijana i
Veruda grada Pule, opredeljiv ujedno broj
i platežni razred učiteljstva.

Dozvoljeno bijaše proširenje pučke
škole u Munah u dvorazrednu i zaklju-
čeno, da će se predložiti na potvrdu molbu
za pravo javnosti hrvatske pučke škole
držive sv. Cirila i Metoda na Voloskom.
Prihvaćena bijaše molba Emilije udove
Morion u Fažani, da može otvoriti djece
zabavite, i molba jednog učitelja c. kr.
mužke pučke škole u Puli, da mu se ura-
čuna godina, koje je drugdje služio.

Odlučeno bijaše o utocih občine
Kastav proti odmjerenu školskih taksa;
občine Grožnjan proti naloga, da ima
platiti troškove komisiji, koja bijaše na
licu mjesa radi ustrojenja jedne škole;
jednog učitelja radi prava na odstetu za
stanarinu; jedne učiteljice radi naloga, da
mora platiti troškove službenog izvida-
usljeđ molbe za dopust; i jedne udove
učitelja nautičke škole proti obustavi pod-
pone za uzgoj djece.

Odlučeno bijaše o utocih občine

Kastav proti odmjerenu školskih taksa;
občine Grožnjan proti naloga, da ima
platiti troškove komisiji, koja bijaše na
licu mjesa radi ustrojenja jedne škole;

jednog učitelja radi prava na odstetu za
stanarinu; jedne učiteljice radi naloga, da
mora platiti troškove službenog izvida-
usljeđ molbe za dopust; i jedne udove
učitelja nautičke škole proti obustavi pod-
pone za uzgoj djece.

Doznačeni bijaše službeni doplati,
podpore radi bolesti, odstete za premje-
štenje i pomoći raznim učiteljicama pučkih
škola, kao što i odstete srećenikom, koji
podučavaju u pomoćnim školama u školskih
kotarib Poreč i Pazin.

G. kr. kotarskim školskim vjećem do-
značena bijaše pomoći za god. 1901. na
korist kotarskih školskih kojnjica.

Uzeto je do znanja izvješće o nadz-
ranju učiteljstva u Kopru i u pogledu
uvedenja ženskih ravnih radova u školi u
Selu rovinjskom.

Razpis natječaja. C. kr. mini-

starstvo poljedelstva dozvolilo je odlukom

5. decembra 1899. br. 26747/2244 za

školsku godinu 1902.—1903. jedan štipen-
dij godišnjih 300 K. za djevojku hrvatske

i talijanske narodnosti iz Primorja, koja

bi htjela stupiti u školu za kućno gospo-
darstvo c. kr. gospodarske družbe Kranjske.

Moliteljice za ovaj stipendij imadu pod-
nijeti svoje molbenice podpisanim namješ-

ničtu do 10. rujna 1902. Molbenicam valja dodati: 1. Krstni list, (župni u spomenutu školu treba dovršenih 16 godina, iznimice iz posebnog obzira vrednih slučajevih se može dovoliti upis mlađih učenica); 2. lječnička svjedočba o dobrom zdravju; 3. svjedočba o imetku i o gospodarskih odnosašnjih moliteljicima; 4. občinska svjedočba o dobrom ponašanju, podpisana i od župnika; 5. obveza, da će moliteljica točno i saviestno obavljati sva djela, što se budu njoj naložila, te da će strogo se ravnati po kućnom redu; 6. obugost uступa u spomenutu školu moliteljica mora dokazati, da znade čitati, pisati i računati.

Školska godina početi će 1. listopada 1902. — Od c. kr. namjestništva u Trstu, dne 21. kolovoza 1902.

Razni prinosi.

Za dražbu sv. Cirila i Metoda prima uprava: Mjesto čestitke dru. Dinku Viteziju prigodom stjeća za hrvatsku narod navršenih 80 godina darivaju: dr. Ante Kovačević i dr. Jure Ferri iz Trpna, svaki K 5. — Živili.

Politički pregled.

U Puli, dne 27. avgusta 1902.

Austro-Ugarska.

Razni listovi razpravljaju još uvek pitanje o promjeni na namjestništvu u Trstu. Oni proriču tvrdokorno, da će sadašnji namjestnik grof Goëss svakako odstupiti i da će ga zamjeniti dalmatinski autonomaš dvorski savjetnik u ministarstvu unutarnjih posala Simonelli. Mi smo nedavno kazali svoju o toj eventualnoj promjeni te ostajemo i danas kod rečenoga, da je naime malo nade na kakvu promjenu na namjestništvu u Trstu a da onaku promjenu, kakvu nam opisuju spomenuti listovi, nimalo neželimo. Promjenile bi se naime samo osobe, a način vladanja ostao bi isti, ako ne i gori od sadašnjeg. — U Stjerskoj čine sve stranke pripreme za predstojeće zemaljske izbore, koji će se u kratko obaviti. — Prošloga čedna govorio narodni zastupnik Perić pred svojimi izbornicima u Imotskom o domaćim prilikama i o životnih pitanjih Dalmacije. Na koncu temeljito govoru preporuči narodu, da bude svještan i budan, da jača svoju moralnu moć, da drže svi skupa za jedan štap, pak će iza velikog petka svanuti narodu Uskrs. Manje rieči, a više čina, pak će biti sretna domovina.

Srbija.

Iz Biograda javljaju, da će za koji dan poći na dopust u Opatiju ministar-predsjednik Vučić. Na svojem povratku, da će se zadržati za koji dan u Beču, gdje će vječati sa ministrom izvanskih posala grofom Goluchowskim o raznih pitanjih, tlučući se političko-gospodarskih odnosa između Srbije i Austro-Ugarske. — Bečkim novinam pišu iz Biograda, da kola u tamnošnjih upućenih krugovih vesti, da će možda u zadnji čas pasti vladina osnova o državnom zajmu, koji je sklopljen u Parizu, jer da su parizički novčari doznali, da se srbska vlada još uvek dogovara sa drugimi novčari glede tog zajma.

Rusija.

Službeni list „Ruskiy Invalid“ priobude carsku naredbu na upravitelja ministarstva vojne mornarice, uslijed koje mora se upotrebljavati za gradnju vojnih ladja izključivo rusko gradivo. Za ladje, koje su sagradjene u inozemstvu, ili koje se nalaze u tudišnjim vodama, učiniti će se stanovitih okolnosti neke iznimke.

Italija.

Talijanski kralj Viktor Emanuel zaputio se je dne 26. o. mj. u pratnji ministra izvanskih posala Prinetti-a u Berlin u posjete carskom dvoru. U Göschenenu sastao se je kralj sa švicarskim savezničkim vječem, gdje ga je predsjednik pozdravio. Odatile odjurio je dvorski vlak preko Frankfurtu u Postdam, kamo je stigao danas u 6 sati poslije podne. U Berlin dolazi kralj sutra te će tuj ostati tri dana.

Razne vesti.

G. Viktor Car - Emin u Zagrebu. U zagrebačkih novinah čitamo, da se nalazi u Zagrebu nas vredni prijatelj, hrvatski književnik i velezaslužni tajnik družbe „Sv. Cirila i Metoda“ gosp. Viktor Car - Emin u Zagrebu, da prisutstvuje pokusom svoje drame „Zimsko sunce“, kojom će započeti ovogodišnje kazališne predstave. Prva predstava biti će u utorak. Gosp. pisac donio je sa sobom skice za dekoracije i maske pojedinih lica, tako da predstava bude što vjernija okolini, u kojoj se odigrava. Čestitamo unaprijed najsrdačnije odličnom našem zemljaku!

Nagrade starim pomorcima, njihovim udovom i sirotčadi. C. kr. pomorska vlada u Trstu raspisuje natječaj za nagrade, koje će podijeliti iz zaklada pokojnog „Marka Domenika Garofolija“ starim i zaslужnim pomorcem, njihovim udovom i sirotčadi, pripadnikom grada Trsta, mjeseta Silbe u Dalmaciju i obiju Lošinja. Molitelji imaju dokazati rodbinstvo sa počojnim zakladnikom. Molbe valja da posluju putem bližnjeg lučkog ureda c. kr. pomorskoj vladi u Trstu do konca septembra 1902. Priložiti valja da molbi krstni list, svjedočbu o rodbini i dobrog posušanju, svjedočbu o nesposobnosti za radoju, svjedočbu o srodnosti ili rodbinstvu sa počojnim Garofolom il. sa drugom eventualnom svjedočbom.

Nagradjenici biti će o tom obavješteni od najbližeg lučkog ureda, te će dobiti novčanu nagradu od finansijske blagajne.

Smartna pedepsa pretvorena u 20-godišnju tamnicu. Naši će se čitatelji sjećati, kako su zloglasni Spiro Miodrag i Antun Razpor mjeseca jula prošle godine Fužinah umorili krčmara Dujma Kostića i ženu mu Anu. Ti razbojnici bili su na tamniču i životnih pitanjih Dalmacije. Na koncu temeljito govoru preporuči narodu, da bude svještan i budan, da jača svoju moralnu moć, da drže svi skupa za jedan štap, pak će iza velikog petka svanuti narodu Uskrs. Manje rieči, a više čina, pak će biti sretna domovina.

Njihovi branitelji podnose ništovnice proti toj osudi, te je stol sedmorce u Zagrebu uslijed toga izrekao novu osudu, kojom se odsudjuju razbojnici svaki od njih na 20 godina poštene težke tamnici i to jer se nije moglo dokazati, koji je od te dvojice rečene supruge nožem usmratio.

Krvoljni zločinac Spiro Miodrag jest, kako je poznato, zet Vinka Dubrovića-Slocarića, najviernijeg prijatelja izdajice Krtića.

Listnica uredništva i uprave.

Gosp. dopisniku iz Vel. Lošinja: U budućem broju. — Isto iz Baške. — X. Volosko: Takodje u budućem broju. — Gosp. dopisnik Buzet: Preteka vas drugi. — Gospod dopisnici neka pišu samo na jednoj stranici hrtlike — pa će biti srelniji! — Gospodu dopisnike u obče molimo, neka šalju sve sastavke na pregleđ neposredno našemu glavnomu suradniku, prof. Mandiću u Trstu.

Izjava.

Prisiljen nekim žalostnim činjenicama smatram svojom dužnosću objaviti da gospodin Andreja Bortulin, bivši bogoslov a sada pravnik, nije kod mene u službi već od 4. t. m.

Pula, 28. avgusta 1902.

Dr. Ivan Zuccon,
odvjetnik.

Javna zahvala.

Pošto mi je sa više uzroka one-mogućeno, da se svakom posebice zahvalim na različitim brzjavnim ili pismenim čestilkama izraženim prigodom moje mlade mise, prikazane dne 16. avgusta 1902. u Pićnu, to ovime sada činim, žečeć ujedno svima od Boga zdravlje a pozdravlje od

Matije Kurelić,
mladominska.

Razglas.

Naznajmo se, da se bode u torek dne 9. septembra t. l. drži u Dečani pri Kopru navadni semejni živino, les, lontenino, suho robo itd. V ta namjeru so pripravljeni po zakonu zahtevani prostori.

Upraviteljstvo občine

Dekani, dne 25. avgusta 1902.

Upravitelj: Grigorij.

Filijalka.

C. kr. priv. austr. kreditnoga zavoda za trgovinu i obrt u Trstu

prima: Uplate u krunama
prije 20 sati blagajne desetice:

za predobjavom od 4. dana po 2 1/4 %

" " " " 3 %

" " " " 2 1/4 %

" " " " 2 1/4 %

" " " " 30 " " 2 1/4 %

" " " " 6 " " 2 1/4 %

" " " " 3 m " " 2 1/4 %

" " " " 10 " " 2 1/4 %

Zlatna napjesaljena prati pismima za izplatu:

za predobjavom od 30 dana po 2 %

" " " " 6 " " 2 1/4 %

Za bune blagajne i za pismu za izplatu u krunama, koje su već u prometu, stupa u krijeptova novu kamatnu ljestvicu dne 12. marta, 16. marta, odnosno 7. aprila t. g. po odnosnoj predobjavi.

Okršajni odjeli u krunama razpoložive

a mjesec, 2 1/4 % svaku svetu.

Kruni i napoleoni u tekućem računu:

Uvjeti se sklapaju prigodice već prema roku predobjave:

Izdaje doznačnice:

za Bel. Budimpeštu, Brno, Karlove var., Rieku, Lavor, Prag, Reichenberg, Tropava, kao takodje

za Zagreb, Arad, Bleiburg, Gabrovo, Gradec, Sibinj, Inosm, Celovec, Ljubljana, Linc, Olimpije, Saaz i Solnograd bez troška.

Bavi se izradom i predajom divisa, novca i vrednostnih papira.

Prima uplate odrežaka, izvuenih vrednostih kana i uplate svake vrste.

Daje predajmove na Warrants i vrijednosti u najnovijem uvjetu.

Predajmove otvara ne dokumente za London, Pariz, Berlin i druge trgovine po vrlo unjestrilih uvjetih.

Kreditna pisma izdaje za kojegod trg.

Uložci u pohranu. Primaju se u pohranu vrednostnih papira, zlatni i srebrni novac i bankovni papiri. Uvjeti se mogu dozvati obratiti se na blagajne zavoda.

Mjenbene naputnice.

Blagajne zavoda izplaćuju mjenbene naputnice talijanske banke u talijanskim krimama ili u krunama po danjem tečaju.

Trst, 8. marta 1902.

Marko Zović

krojački majstor

u Pazinu (u kući, gdje se nalazi lje-

karna k sv. Cirili i Metodu)

preporuča se p. n. občinstvu, posebice pak velet. gosp. svećenicima, učiteljima itd. za naravnu svakovrstnu obuće u najfinijoj ili najprostijoj likanini. Odjela imade takodjer gotovih u zalihu kol. za odrasle i za djevcu, zatim haveloke itd. Cijena raznolik odjela i haveloka jest prava vrsti od 5 do 20 forinti. Drži obilat uključuju raznoliku tkanina za odjela na metar, osobito onih iz Jägerdorsa; prima narudbe za odjeću po mjeri, koje izvršuje u najkratčem vremenu uz osobitu pažnju bez bo-

jazni utakmice.

Cvrste stiskaonice (preše) za vino

svake veličine i mjestionice za grožđje, kao i druge strojeve svake vrste, oruđe i materijal dobiva se u zalihu tvrdke.

Živic i dr.

Via Commerciale br. 2 u Trstu.

Prvo slovensko skladište pekućstva

Antona Černigoj

Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Mareni, podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurenca nemoguća jer je pokušto iz prve ruke.

STROJEVI ZA MALJE I ČARAPE

koliko za domaću, telike za uporabu obrta.

Jedini i najnoviji sistem

dobiva se kod tvrdke

MARIA SIMEONI

Trst, Corso N. 35.

Vlastita i odlikovana tvornica za

MALJE I ČARAPE.

Via dell' Olmo 7 — Trst.

Rodoljubi! Kupajte samo Cirilo-Metodijske žigice!

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadrugare, kojima uplačuju zadružnih dijelova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednjnu od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/4 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednjnu uložene iznose do 100 K bez predhodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno ustanovalo veći ili manji rok za otkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom,

i to na hipoteku ili na mjenice i zadužice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdanu

osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Družvena pisarna blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno

lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

svim
godu
dne
Nin
a uje
jatej

Izkaz prinosa

Ravnateljstvu „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“

u Opatiji

Broj 4-5, 1902.

TOVOD

Ravnateljstvo „Družbe“ primilo je tekom mjeseca travnja 1902 slijedeće prinosove:

Gosp. Mijo Laginja, župnik, dekan u miru, Kastav, salje dio pristojbe voksta kod pogreba poki blage uspomene Frana Jelusića c. kr. nadsvjetnika, kao dar	25-	c) ostatak svečanosti božićnoga dneva K 3-61, ukupno 167-61
Postojnica u Kopru doprijet u svojoj glavnoj skupštini dne 25. pri. mјi. kao dar	50-	Podružnica u sv. Ivanu kraj Buza, članarine za g. 1901. i 1902. 16-
Gosp. Bozo Vinković, odv., Karlovac, predanih mu na odposlanje te sabranili od vrle Hrvatske gdjice Adele Šimečki u kući njenih roditelja na Uskrs među svojom	25-	Podružnica u Šteripelu, članarine za god. 1901. i 1. dijelom za 1902. te darova ukupno 50-82
Dionika tiskara „Obzor“; primose slike na upravu „Obzora“ u mjesecu ožujku 1902.	8-60	kraji. vred. 543-03
G. Drag. Benko, Tiskara Petrija	397-44	— Dionika tiskara „Obzor“, Zagreb
G. Gj. L. Bačić, blagajnica ženske podružnice Kastav, članarine i darova ukupno	25-	— G. Lucij Perović, Omis, sabranih prigodom ustoličenja župnika u Kostanju, don Jurja Matušića 34-
Petrijska štedionica daruje	65-48	— Ženska podružnica u Vrbniku 20-
Kod objeda u kući g. kapetana A. Šterka u Varjeniku među gostovima	40-	— G. Ljudevit Tomičić, Trst 20-
Zenska podružnica Opatija, članarine	22-	— Gdješna Ana M. Nadilo, blagajnica podruž. Podgrad, što članarine, što darova 55-85
Gj. Ana M. Nadilo, blagajnica podružnice u Podgradu, predanih joj i sabranih od g. Fr. Ryslavy, župnika u Munaju, dne 2/4. pri. srpanju pirla	124-	— Podgradska Poslojnikinja u Istarskim daruje 40-
G. dr. Bozo Vinković, odv., Karlovac, predanih mu od tužnog drutnjiva u Ladešić-dragi dne 26. ožujka	3-75	— G. France Črniški, Opatija, daruje 20-
Banka i Štedionica za Primorje na Sušaku daruje	2-60	— Administracija „Agramer Tagblatta“ sabranili 60-25
G. Nikola Žic, blagajnik mukte podružnice Kastav, „dobre ruke“, članarine te darova, ukupno 100-	15-42	— Podružnica u Kašteliru 44-26
G. dr. Josip Derencin, Krizevec, sabranih na gosti prigodom 25-godišnjice misničeva pređ. gosp. velikog preposta Kapitola krizevackoga, Gjure Badovina	50-	— Uprava „Narodnih Novina“, Zagreb, sabranih do inc. 7. tek. 300-58
Kroz g. V. Cara-Epina, g. Holper, veleposjednik iz Varaždina, kao dar	22-	— Hrvatska ekspromptna banka, Zagreb, daruje odzivom na družbenim apelima 50-
Administracija „Agramer Tagblatta“	40-	— G. Hinko Jelusić, blagajnik mužke podružnice, Kastav
Gdješna Marija Albertini, blagajnica ženske podružnice u Mihotiću, članarine i drugih prihoda	27-	— Uprava „Svjetla“, Karlovac, na nju stigli 115-50
Na predlog velečasne g. župe-upravitelja Zorka Kluna u Brestu sakupilo se je u spomen pok. Marice Poropat, rođene Sanković	72-	— Podružnica Nerezine, članarine
Gdješna Marija Međer, blagajnica ženske podružnice u Poljanama, predala g. V. Cara-Epina za drutnjak	68-40	— G. Iván Modredit, učitelj, Jurići, sabranili na pirog Vinka Šepića, nadučitelja u Klanj, s dijecom. Ružicom Gostinčar u Čabrinučih
G. Miho Čakelja, blagajnici podružnice u Dubrovniku	236-29	— Podružnica Boljup, članarine za god. 1901. i 1902.
Uprava „Novog lista“, Rijeka, primose na nju stigli	1020-95	— Uprava „Budi svoj“, Belovar, sabranili
Uprava „Naša Sloga“, Pula, primose	261-76	— Uprava „Naše Sloge“, Pula, sabranili
G. Alfred Kappner, grad. inžinir u Karlovcu, sabranili prigodom oproštaja s gosp. dr. Sofolum	15-10	— G. V. Car-Emin, predaje sabranili na banketu konstituiranja obč. zastupstva u Voloskom dne 22. t. mј. u Grand Hotelu, Opatija
Uprava „Glasa Národa“, Zagreb, sabranili	268	— Isti gospodin predaje poslanili mu od podružnice u Lovranu - kao jeznicu prihodi za god. 1901.
Gdješna Filinić Ivka, blagajnica ženske podružnice u Dubašnici, članarine za 1901.	19-08	— G. dr. Bozo Vinković, odv. u Karlovcu, sabranili u Cerovcu, kot. Vojnić, u kući župnika vele. gosp. Drag. Tepera, dne 25. tek. mјi., pri zdravici nadbiskupa Stadleru
Zenska podružnica u Voloskom predaje: a) članarine za god. 1901. K 147, b) darova K 17,		— Ženska podružnica, Mošćenice, prihvode

Opatija, 31. kolovoza 1902.

Za Ravnateljstvo:

Dr. N. Fabianić,
blagajnik.

Javna zahvala!

Ne mogući se s više razloga i poteškoća zahvaliti svim pojedincent, koji mi izrazili svoje čestitke prigodom moje prve sv. mise, koju sam prikazao Svetišnjem, dne 10. augusta 1902. u Belom na otoku Cresu, to evo ovim pulem, izrazujući im najdublju hvalu, a ujedno-i-najsrdačnije pozdravljajući sve znance i prijatelje.

Andrija Bón,

Gostioničarske prostorije sa stanom

iznajmljuje se.

Pobliže ubavosti doje

Sorgendorfer Bier-Depot

Pola, Via Besenghi 14.

Puljske pačuharije.

„...ća, ća... ki je rekla... ni istina niš, ste ih vidili malo! Ča sam ja kriv, ako urednik „Naše Sloga“ ni ima mista za štampat pačuharije? Jurina i Franina plakali su u grozne suze, da ih pusti, da se malo pogovore o stvarima od velike portancije i jedva jedvice da su ih porinuli tamo u jedan kantunie! — Da dragi moji ljudi, to ne ide tako; to ni kaj ona od cigari, da jedan kuponje, drugi načiglje, tredi kuri, a četvrti pljuče; tu je ona druga: „ki ga pi, ga plati!“ Pri tom meni se vidi, da bi više od jedan radje pili nego platili, da bi više od njih stili, da su koze cile i vuki sili. Però u ovoj lepljivi u koj smu i u ovim cirkunstancama u kili se vrtimo, te stvari bi se moglo dogoditi samo onda, kad bi Pipo leva depozit u Lisiji ili u onoj pečini blizu Kanfanara; drugace ni moguće. — Kigod će mi reći, da će to bibrjem, ali dragi moji ljudi, vi znate, da niješ ne more delati za niš, a tako ni „N. S.“ ne more hoditi, dva put na štemanu, kad većina njih neće da plaćaju. Vidite, radi toga moraju trpit i oni postonjaci, ki vrše točno svoju dužnost. Donke ljudi moji, ja bi svima

preporučila, da plate ča imaju za platiti, ako će da bude vavik novitadi; Jurina i Franina i „Pačuharije“. Zato kuraju, oržan su ja gver! — Pokle ove deliri beside juste, jušte, knj one ko se hite med jenim zmljem i drugim kod Transića, idimo dalje.

Infati one večeri, kad sam onako bladan dosa iz Raže, pak mi se bilo onoliko sanjalo, poša sam valje gledati ča pišu štoji. Bože moj, ki ne bi! Dandanas, ki ne žive sloje, je jedan veliki pantalon.

Svega i svasta lipega pišu štoji o velikim manovram na kopnu i na moru, o dolasku presvilloga natega cesara u Pulu, o veselju, koje vlada u našim krajevinama, tom prigodom. Narod je do skrajnosti zadovoljan, da more još jednom pozdraviti i pokloniti se svom premilostivom vladaru, te mu želi, da ga Bog požive još na mnoga lita.

„Giornalito“ piše, da je policija šekvestrala u Puli dva talijanska kuleria, ki su banderali oko Pule i blizu Raže. Ča su ovuda iskalni, to još ni dokazano. Neki govor, da su fabrikanti od razgleda, pak da su zato uzimali fotografije. (Ki zna da nisu i mene fotozgrafali, dok sam spa na travi!) Meni pak to ne more u glavu; ja mislim da su to bili sve sami medigi, ki su študijali febru i požicione, kadi bi ih mogla najbolje strest, kad bi došlo do toga. Nu, bilo kako bilo, policija je imala svakako pravo; ča će nam vraga svaka muha brkati oko nosa!

„Narodni List“ piše, da Krstić ne more poći u pržan radi influenze, da je „Piccolo“ radi njega dobija po mutriji i da će sam leverendo pater Ive još čagod s kruhom dobiti. Zato nam ga je, siromaha, jer je pošten, pametan i pravitan čovik i sigurno ne merila toliko persekcioni. To sve ga tuka jadnoga zaradi pravice i za obranu istrijanskoga partida.

Jedan list iz Dindje baše piše, da u hrvatskim selim na pulištanini igraju veliku ulogu talijanske tabele.

Pretresivajući tako sve štoje i dokumente, dođe mi u ruke jedan štoj intitulan il „Corso“. Izmed svih bunofanar, koje donosi la journal, najbolje mi se dopadaju „i se diže“. On piše perežempio ovako: „se diže ke 'l mulo tal že malo drio la mula tal; se diže ke la mula Bepina, la fa 'l dellirijum davanti ai omeni sposai; se diže ke...“ etcetera. I ja sam valje počela študijati kako bi se dalo i u hrvatskom jeziku ča takovoga napisati. I u istinu mi je do mala poslo za rukom! Dakle čuje!

Ča se govori po puljštinu?

Govori se, da kmeli nisi razumili zadnje pačuharije, jer da su pulastri bili malo mršavi, nepoznati i da nisu zadavali s ranom. (Mi nismo krivi, ako je san nanesa taj put tako. Op. ur.)

Govori se, da je Rajčević kažot poša a piko, pok je Slunsky zvrnuja Masimiliana. Isto tako govori se, da su sad počele lote kod Lukeža.

Govori se, da je doša uredin od Municipija, da će Matićev sin razdilji sto vrši flora mež siromaha.

Govori se, da će svi Pomerici upisati svoju dieu u talijansku školu.

Govori se, da biškup neće poli nikoga popa na puljštinu učinat, jer da su svи postali veliki Hrvati.

Govori se, da neće više soldati jaja kupovati u Medulinu, jer da su ih sjora Paškva i sjora Marija prodavale po 8 soldi.

Govori se, da Šantić iz Medulina, pok je posta delegato, marča in šarpa e koleti.

Govori se, da je Tapainu posa in malora telegraf i sanšanjia.

Govori se, da će Blaž iz Ližnjana otvoriti botigu tovarskoga mesta, jer da mu ga je dosta ostalo od zadnjih balotacijoni.

Govori se, da će Valturci razroniti crikvu i zvonik, jer da ih malo gusti i da njim je vancalo u kasi čuda beci od fašini, pak da ne znadu kamo s njima.

Govori se, da „quel dell' oio“ hrvatskim strankam šalje talijanske račune.

Govori se, da se Marko s pipom srđi, da ga neće više za kapa na Vižičan.

Govori se, da je Spigić iz Kavvana vanea za deligata, oni put kad su smokve sušili u peći.

Govori se, da će muničani učiniti cestu „canca cordon“. Govori se, mnogo i mnogo toga još po puljštinu, ali to ēu vam drugi put povidat. — Ne zamirite čagod. Barba Maže.

Glasovi o odstupu grofa Goëssa.

Po novinarskoj dužnosti osvrćemo se na glasove, koji se tvrdokorno pronašu već preko mjesec dana o tobožnjem odstupu e. kr. namjestnika g. grofa Goëssa u Trstu.

Prvi glas o odstupu namjestnika našeg Primorja donosi gradačke novine, iz kojih je prešao u Primorske. Taj glas nebita je sa službeno strane oprvognut. Već se je činilo, da je to pitanje zaspalo, kadno se pojavile novi glasovi istodobno u raznih listovih.*

Nas zanimaju osobito glasovi bečkih listova „Reichswehr“ i „Information“ radi položaja, sponzori su zauzimaju u javnom životu naše pole monarchije.

Prvi od spomenutih listova čitan je mnogo u vojničkim krugovima, dočim se drugi nalazi u ticsnih odnosajih sa vladajućimi krugovima.

Zadnjih dana osvrnuo se „Reichswehr“ opelovo na nezdarene odnose u gradu Trstu i u obće u Primorju. U jednom od prvih dopisa iz Trsta kaže, da nije toliko namjestništvo krivo radi postojećih odnosa u Trstu, koliko redarstvena oblast. O tomu da svjedoče mnogobrojni spisi, koje je imalo na razpolaganje carevinsko vijeće radi poznatih žalostnih dogodjaja mjeseca febra u Trstu. Na redarstvenoj oblasti u Trstu da neodgovaraju svojoj zadaci ni činovnici ni stražari, jer da si neznoj stedi postovanja pred gradjanstvom.

Namjestnik grof Goëss da će pasti žrtvom nesretne tršćanske redarstvene uprave. Radi toga neće se zlu doskočiti ni promjenom osobe namjestnika, ako se temeljito nepreustroji sadašnju redarstvenu upravu.

U posebnom članku obazire se isti list na tršćanske odnose zauzev posve drugo stanovište. U tom članku kaže se otvoreno, da je grof Goëss zaboravio u Trstu pokazati svoje sposobnosti. Irredentisti, da su tamo jedini, koji vjeruju u njegov talent. Tamo da treba čvrste ruke, a središnja vlast, da se je već nasiliša čekanja dok grof Goëss pokaže što znade i može.

Tršćansko pitanje, da je vrlo važno za monarchiju. Od tamo nedolaze uvek na javnost splike irredente. Dogodjaji mjeseca febra podali su jasnu sliku o povolnjem razvoju irredente. Pošto je bio štrajk grijača riešen, došli su na površinu razorajući življ, što je samo krasan opis za irredenta. Sustav državnoga nadzora i opreznosti jest u Trstu loš i nedostatan. Kadno je u Trstu najviše buktilo, nastupio je tamošnji gradski magistrat sa prosvjedi proti vojničtvu i redarstvu, da razdraži gradjanstvo.

Poznati talijanski zastupnik Barzilai požalio je na jednom sastanku u Rimu, što Austrija nepropusti nijedne prilike a da neudusi patriotsku čuvstva Tršćana — do Italije. Na gradskoj palati i na ostalih zgradah da bijahu izvjesene crne zastave u znak žalosti radi „gospodstva tudijinaca“, nipošto radi padnih žrtava.

Tada se je već pitalo: gdje li je najviša politička vlast? Moralo se je misliti, da se grof Goëss neće izlagati, pošto je odviše plemenita da bi se uhvatilo u koštač sa irredentom, pak ju je mudro podcijenjavo. On nije vido onoga, što bi bio mora viditi na ova oka. Za svečanostih „Lega Nazionale“ nije holio na veliki trg, da tamo vidi talijanske znakove i da čuje kako su u gradskoj vječnici vikali „Evviva l'Italia!“

Uredništvo lista opaža na koncu svomu dopisu, da se nemože baciti svu krivnju za tršćanske dogodjaje na redarstvo, jer da ono nemože biti odgovorno za grieche grofa Goëssa.

* „Reichswehr“, „Tagespost“, „Südsteierische Presse“, „Information“ te većina hrvatskih i slovenskih listova. Op. uređ.

Za pogriješke redarstva — kaže, nadalje — odgovoran je u prvom redu namjestnik, jer je ono njemu podredjeno. On je morao znati, za žalostnu upravu redarstva, pak je imao istu preustrojiti. Ako tog opazio nije, krivna je njegova. Nu ne samo redarstvo, nego sav objektivni sustav potočnovenih očiju i utrudjenih ruku zaslizuje — pošten konac. Tršćansko to je težko i toplje, te mu treba odlučnosti u načina. Novi muž morati će da doneše sobom jedno i drugo: umjetnost državnika i čvrstoću neuklonjivoga, koji će uvesti red.

Drugi njemački list „Information“ savljuje također odgovornost za februarske dogodjaje na namjestnika grofa Goëssa, koji da bi bio mogao one dogodjaje proprieti, kad bi bio na svojem mjestu. Pošto nije pako toga preprečio, nemože biti više govora o tom, da bi mogao ostati i nadalje na dosadašnjem mjestu.

Slavenska većina pučanstva — kaže isti list — neće roniti suze za njim. Prvog dana, kad je stupio u Trst, pokazao je, da će slediti stope svojih predstavnika.

Vladina politika, koja je postala u Primorju tradicionalnom, jest politika nepravde i bezumna, a to je protoslavenska i protoustrijska politika. Njezinu glavnu težnju jest, da se uzdrži moć neznačnoga dijela pučanstva t. j. onih, koji stoje u razredu imunčnika iznad deset tisuća. Ta šaka ljudi pokriva se plastiom talijanskoga radikalizma; da neizgubi povjerenje kod nižih talijanskih slojeva — da uzmogne sačuvati gospodstvo i društveno nadavlje.

Talijanski zastupnici jesu doma oporbenjaci, a u Beču su najbolji vladini služe — dakako, za primjerenu nagradu. Oni prodavaju i svoja irredentska načela samo da uzmognu uzdržati svoje gospodstvo i političko nadavlje. U krugu vladajuće svoje kralju se do sada svi namjestnici. Ako nebijahu — kuka Rinaldini — već unapred odlučeni, da će njoj služiti, stupiti su kasnije u njezinu službu. Niti grof Goëss nije učinio iznimku.

Zastupnikom V. kuriye u Istri, da je primjerice postao Bennati milošen grofa Goëssa. Puljski načelnik dr. Rizzi izprosli mi je mandat u posebnoj audienciji, a grof Goëss uslišao je njegovu molbu.

Što se tiče eventualnoga nasljednika grofu Goësu, dvorskoga savjetnika Simonielli-a, kaže refereni list, da on neće biti za primorske Slavene bolji od njegovih predstavnika — pošto ga je glasilo svoje radostno pozdravilo očekujući od njega, da će štititi „prava“ t. j. talijansko gospodstvo!

Bio tko mu dragu naslijednikom grofa Goëssa — kaže list — moral je temeljito pomesti dosadašnju predaju, jer ta predaja nije samo predaja nepravde i negrozi samo državnim zakonim zajamčenom pravu većine pučanstva, već je dapaće u nemaloj mjeri pogibeljna interesom Austrije.

Ako već vlast neće da pomogne Slavenom do njihovih prava i neće da postupa s njimi kano sa ravнопravnim državljanim, biti će njoj valjda dužnost, da štiti interese države.

Tršćanska „Edinstvo“ priobčuje mninje dalmatinskog rodoljuba o narečenom nasljedniku grofu Goëssu, o dvorskem savjetniku Simonielli-u. Ovaj — kaže — bi se razlikovao od prvoga tim, što govori dobro hrvatski, ali dodaje odmah, da poznavanje jezika mora ići uopoređeno sa naklonosuđe do naroda i sa postivanjem njegovih težnja. Sposobnost mora se spajati sa ljubavlji.

U Dalmaciji da je poznat dvorski savjetnik Simonielli kao muž strogo talijanskih nazora i kao pristaša takozvane autonomačke stranke. Imenovanje toga muža e. kr. namjestnikom u Trstu, da bi značilo za primorske Slavene promjenu — na gore.

Priobčev tako glasove raznih listova o tobožnjem odstupu grofa Goëssa i o na-

rečenom njegovom nasljedniku, dvorskom savjetniku Simonielli-u, imali bismo kazati i naše mninje o jednom i o drugom.

Nu nam se neće proricati ni predati dogodjaje. Jedino ipak nemožemo zasiliti, a to je, da niam je težko vjerovati, da će grof Goëss radi februarskih dogodjaja odstupiti i da je skoro neverovatno, da bi mogla središnja vlast državne interese — knjemo državne, ne jače — još većoj pogibelji dovdje na jugu izvrgavati — ako ne, da je možda odlučeno, da se izruči naše Primorje i prohlepi i nezavisnom susjedu!

GOVOR

zastupnika Josipa Kampača, izrečen u IV. sjednici istarskoga sabora, prigodom razprave o obraćanu zemaljske školske zaklade i učiteljske mirovinske zaklade za god. 1901.

Visoki sabore! Posve je logično, da mi, koji smo prošle godine glasovali proti proračunu zemaljske školske zaklade, glasujemo sada također proti obraćunu iste zaklade.

Izjavljam, da mi, sa tehničkog ili matematičkog stanovišta, u koliko se naime tiče točnosti brojki, neimamo nikakva prigovora. Nu ipak moram nešto opaziti također tomu, le, oslanjanju se na slijedeće opazke, pokazati, da imamo pravo i dužnost glasovati proti današnjem obraćunu.

U proslogodišnjem zasjedanju predložio je zemaljski odbor notom od dne 3. maja br. 2750 zemaljskom saboru proračun o školskoj zakladi, kojim se je tražilo za pučko školstvo K 464.544. Ako bi pako bio — kao što je također bio — potvrđen zakon o poboljšanju učiteljskih plaća, zahtjevalo se je K 580.859. Kazalo se je, da bi samo učiteljske plaće učiteljsku osobiju zahtjevalo proračun od K 99.900, upravne doklade K 11.988, i službene doklade K 1590. Povišenje dakle za učiteljsko osoblje iznosilo bi po proračunu K 113.478. To bi bilo za aktivno učiteljstvo. Sve ostalo, drugo povišenje, podišeljeno bilo je u manje svote za razne druge rubrike.

Što se tiče proračuna rovinske zaklade učitelja, umanjio se je prinos pokrajine, jer se je prinos učiteljstva povećao za K 4.072, koj iznos pristodi pokrajini.

Mirovinske zaklade proračun iznosio je ukupno K 59.818. Toj svoti je pokrajina doprinjela samo sa proračunom povećao za K 4.418, ostatak tržbine proračuna pokriven bijaša učiteljskim mirovinskim prinosom u iznosu od K 6.400, sa kaznami K 900, s aktivnim interesom K 2.600 i sa ostatom knjižne zaklade K 1.200.

Prinos zemaljske zaklade proračunan bijaše na K 278.618. Sadašnji obraćun kaže pako, da je pokrajina iz svoje zaklade doprinjela samo K 208.143, te da je pristedišta ništa manje od preko 70.000 K. A pošto je bio zakon za poboljšanje učiteljskih plaća potvrđen dne 9. oktobra 1901., trebalo je, do konca decembra 1901. još dodati 10.000 K kano, povišenje, pa ipak je zemaljska zaklada pristedišta?

Gospodo! Ja želim samo to izluknuti, da ćemo mi glasovati proti konačnomu računu i to iz slijedećih razloga:

Prvi je glavni razlog jest, taj, što zemaljski odbor neuzimaju ništa u obzir školske potrebe velike većine pučanstva, ove pokrajine t. j. Slovenske i Hrvatske. Na sramotu školskim oblastim u Austriji, na sramotu XX. stoljeća, na sramotu prigodnom pogreba, na sramotu povećanja i cesari kritat sivo!

Drugi: uzrok jest taj, da kod sastavljanja računa nije sudjelovao naš zemaljski prisjednik, pošto ga nismo imali. Zašto ga nismo imali, o tome smo svi na čistu.

Treći: uzrok jest taj, sto se proračunski novac predaje na razpolaganje c. kr. zemaljskom školskom vjeću, u kojem neima ogromna većina pučanstva Istre t. j. Hrvatske i Slovenci, nijednoga zastupnika, dočim ih, imade manjina pučanstva, biti ili možda i više.

Cetvrti razlog, što moramo glasovati proti obraćunu, bio bi taj, sto se naše učiteljstvo materijalno i moralno svuda zapoštavlja. Dapaće, smatra se naše učiteljstvo kao neku podredjenu vrst učiteljstva, premda imalo ono iste škole, iste učitnosti, više puta još više posla i bolje uspehe nego li vaši protežani učitelji. Spomenuti čuđi ovde samo to, kakva se krije dogadjaj našem učiteljstvu kod klasificiranja kategorijah.

Ako se je 60.000 K dozvoljenih ipak pristudio, a mi pri tom neimamo potrebnu školu i učitelje, te se je našem narodu zatvorilo amo tamо i kavovu pomoćnu školu, to će iz toga svakog fakto razviditi, da toga obraćuna, nemožemo dobiti, kao što ga nećemo u istinu ni odobriti.

Franina i Jurina.

Fr. Kaj bi reć, da se niso pustili videti buzetski „poverti štori“ oni dni, kada smo imeli izbore?

Jur. Zač niso imeli koraja stupiti među poštene ljudi.

Fr. Ter so se hvalili prije da te oni vero predobili.

Jur. A kaj ne znaš, da je buzeljski talijan — carlatan.

Fr. Vero imaš pravo.

Fr. Ča bi ti rekla, Jure, kadi na poljisticu najlijepe kantaju u crkvi?

Jur. Niki govore, da u Martani, drugi da u Medulinu, treći u Krnici; ja govorim da najlijepe kantaju u Voltini u Muntiću!

Fr. Ja mislim, da papa čuje kako u našim crkvama kantaju, da bi pobigao u Abisiniju!

Jur. Eh, joj dalje, dalje!!!

Fr. Ča da j' va poreklem kapitanate za branjeno i cesari kritat sivo!

Jur. Maj, tamo je sve moguće.

Fr. U Vabrigi, da su vero oteli zabraniti.

Jur. Dakle brane Talijani, mala skodnja ako počinu braniti i carske oblasti.

Fr. Ča će bit onda?

Jur. Brate moj, slab senjal!

Razni prinosi.

Za družbu sv. Cirila i Metoda prima naša uprava: Diminie Martin Krapina; kod žudokopa: Žalje K 4.500, u Labinu u malom družtvu: Hrvatski dječji K 5, u Sabranu: među labinskih II. vratni: Ruprecht, Savinjak, Rudokopa, K 3, darovanih po Matku, Diminie, u Telju, u Samoboru, Ivanu Čiliga i Martinu Diminie, prigodom sastanka u Sv. Lovre Veleč, g. mladominslik Andrije Bon dard, prigodom svoje svećadosti: K 20. Župnici i dijaretelji i sakupljači.